



ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ЗА ПЕРИОД

01. 09. 2018. - 31. 08 2022. г.

(први, други, трећи и четврти разред)



Република Србија
ТЕХНИЧКА ШКОЛА
Број:02/611-201/1
Датум:02.03.2018.
Зајечар

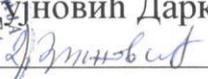
На основу члана 61 Закона о основама система образовања и васпитања (Сл.гласник РС бр. 88/17) и члана 74 Статута Техничке школе у Зајечару, Школски одбор Техничке школе у Зајечару на својој седници одржаној 27.02.2018.године донео је

О Д Л У К У

О УСВАЈАЊУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ У ЗАЈЕЧАРУ

1. Усваја се Школски програм рада Техничке школе у Зајечару за 2018/22.годину

У Зајечару, 27.02.2018.г.
Број 201/1

Председник Школског одбора
Дујновић Дарко



1. УВОД

Школски програм чине сви садржаји, процеси и активности који имају за циљ остваривање образовно-васпитних задатака и сврху да промовишу интелектуални, лични, друштвени и физички развој ученика.

При изради Школског програма стављен је акценат на специфичност стручне школе и средине у коју школа делује. Према томе, полазиште рада на садржајима Школског програма јесу потребе и интереси наших ученика, њихових родитеља и локалне заједнице, у складу са оптималним могућностима школе.

Школски програм се доноси на основу наставног плана и програма у складу са Законом.

Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад.

Поједини делови школског програма иновирају се у току његовог остваривања.

2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМ

Настава и други видови образовно васпитног рада остварују се на основу:

- Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017),
- Закона о средњем образовању и васпитању („Сл. гласник РС“, број 55/2013 и 101/2017),
- Закона о дуалном образовању („Сл. гласник РС“, број 101/2017),
- Закона о уџбеницима ("Службени гласник РС", број 68/2015),
- Правилника о плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметничким школама ("Службени гласник СРС - Просветни гласник", број 6/90),
- Правилника о изменама и допунама Правилника о плану образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним школама и уметничким школама ("Службени гласник РС - Просветни гласник", број 4/91, 7/93, 17/93, 1/94, 2/94, 2/95, 3/95, 8/95, 5/96, 3/2001, 2/2002, 8/2002, 5/2003, 10/2003, 24/2004, 1/2005, 3/2005, 6/2005, 11/2005, 6/2006, 12/06, 8/2008, 1/2009, 3/2009, 10/2009, 5/2010, 8/2010, 11/2013, 14/2013, 5/2014-I, 5/2014-II, 3/2015 и 11/2016),
- Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 5/93),
- Правилника о изменама и допунама Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 5/93, 1/94, 5/98, 08/98, 3/02, 13/02, 11/03, 22/04, 20/07, 10/13, 11/13, 14/13, 10/15),
- Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 10/15),
- Правилника о изменама Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 3/16 и 5/17),
- Правилника о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 10/15),
- Правилника о изменама Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 2/16 и 5/17),

- Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 3/93),
- Правилника о изменама и допунама Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 1/94, 3/95, 1/96, 8/96, 5/97, 20/97, 6/98, 8/98, 3/99, 1/01, 9/02, 9/03, 22/04, 1/05, 9/13, 11/13 и 14/13),
- Правилника о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 6/14),
- Правилник о допунама Правилника о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 11/15, 1/16, 2/16, 10/16, 11/16, 4/17 и 1/18),
- Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 6/14),
- Правилника о допунама Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 11/15, 1/16, 5/16, 10/16, 13/16, 4/17, 5/17 и 1/18),
- Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 4/93),
- Правилника о изменама и допунама Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 1/94, 1/95, 7/95, 7/96, 3/01, 8/02, 3/03, 1/05, 7/05, 2/07, 4/07, 7/12, 2/13, 11/13, 14/13 и 6/14)
- Правилника о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 7/12),
- Правилника о допунама Правилника о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 6/14, 10/14, 14/15, 4/16, 11/16, 5/17 и 1/18),
- Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 7/12),
- Правилника о допунама Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 2/13, 6/14, 10/14, 8/15, 14/15, 4/16, 13/16, 5/17 и 1/18.),
- Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада остало – личне услуге („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 10/90),
- Правилника о изменама и допунама Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада остало – личне услуге („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 4/93, 13/02, 3/07, 7/13, 11/13 и 14/13),

- Правилника о наставном плану и програму огледа за образовни профил електротехничар информационих технологија - оглед („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 4/12)
- Правилника о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање плана и програма заједничких предмета у стручним школама за образовне профиле III и IV степена стручне спреме („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 7/91),
- Правилника о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање наставних планова и програма образовања и васпитања за стручне предмете за образовне профиле у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручним школама у подручју рада Електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 16/2015, 10/2016 и 11/2017.),
- Правилника о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање наставних планова и програма образовања и васпитања за стручне предмете за образовне профиле у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручним школама у подручју рада Машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 17/2015, 7/2016, 4/2017, 5/2017 и 11/2017.),
- Правилника о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање наставних планова и програма образовања и васпитања за стручне предмете за образовне профиле у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручним школама у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 16/2015 и 11/2017.),
- Стручног упутства о организовању такмичења и смотри ученика средњих школа (Министар просвете, у Београду, 23.1.2007. године, Број 110-00-304/2007-11),
- Правилника о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС", број 82/15).
- Правилника о стандардима квалитета рада установе („Службени гласник РС", број 7/11),
- Правилника о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета („Службени гласник РС", број 117/13),
- Правилника о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС", број 30/10)
- Општег педагошко - дидактичка упутства о остваривању садржаја програма у средњим школама („Сл. гласник РС - Просветни гласник", 5/91),

3. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМ

2.1. СВРХА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање потребних знања, вештина и ставова неопходних за живот у савременом друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

- Образовање ученика за занимања која ће им омогућити рад на одговарајућим пословима у привреди и наставак школовања на струковним и академским студијама.

2.2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- Развој интелектуалних капацитета и знања ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима
- Подстицање и развој физичких и здравствених способности ученика
- Оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења
- Оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот
- Развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина
- Омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања
- Развијање предузетничких вештина
- Развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине
- Усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва
- Уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све
- Поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву
- Развијање код ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост
- Развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности

4. НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ШКОЛА ОСТВАРУЈЕ

ПОДРУЧЈЕ РАДА: ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

Образовни профили – четворогодишење школовање:

- електротехничар рачунара
- електротехничар за електронику на возилима
- техничар мехатронике
- електротехничар информационах технологија – оглед
- електротехничар информационах технологија

Образовни профили – трогодишење школовање:

- електромеханичар за термичке и расхладне уређаје
- електромонтер мрежа и постројења

ПОДРУЧЈЕ РАДА: МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА

Образовни профили – четворогодишење школовање:

- машински техничар за компјутерско конструисање

ПОДРУЧЈЕ РАДА: САОБРАЋАЈ

Образовни профили – четворогодишење школовање:

- техничар друмског саобраћаја

Образовни профили – трогодишење школовање:

- возач моторних возила

ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ ОСТВАРУЈУ ПРОГРАМИ

Сви програми образовања и васпитања остварују се на српском језику.

5. ПРЕГЛЕД ОБАВЕЗНИХ, ОБАВЕЗНИХ – ИЗБОРНИХ, ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ПО ПОДРУЧЈИМА РАДА И ОБРАЗОВНИМ ПРОФИЛИМА

5.1. ПОДРУЧЈЕ РАДА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

Образовни профили:

- електротехничар рачунара
- електротехничар за електронику на возилима
- техничар мехатронике
- електротехничар информационах технологија – оглед
- електротехничар информационах технологија

НЕДЕЉНИ И ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА

5.1.1. Општеобразовни предмети за образовне профиле електротехничар рачунара

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	111	3	105	3	93
2	Страни језик	2	74	2	74	2	70	2	62
3	Историја	2	74	2	74				
4	Географија	2	74						
5	Музичка уметност	1	37						
6	Ликовна култура			1	37				
7	Социологија					2	70		
8	Устав и права грађана							1	31
9	Филозофија							2	62
10	Физичко васпитање	2	74	2	74	2	70	2	62
11	Математика	4	148	4	148	4	140	4	124
12	Рачунарство и информатика	2*	74*						
13	Физика	2	74	2	74				
14	Хемија	2	74						
15	Биологија	2	74						

* вежбе

5.1.2. Изборни предмет за образовне профиле електротехничар рачунара и електротехничар енергетике

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	37	1	35	1	31
2	Верска настава	1	37	1	37	1	35	1	31

5.1.4. Општеобразовни, општестручни и стручни предмети за образовни профил електротехничар за електронику на возилима

Р. бр.	ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				ЧЕТВРТИ РАЗРЕД				УКУПНО			
		разр. час. настава				разр. час. настава				разр. час. настава				разр. час. настава				разр. час. настава			
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње	
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>																
1	Српски језик и књижевност	3		111		3		102		3		96		3		87		12		396	
2	Страни језик	2		74		2		68		2		64		2		58		8		264	
3	Физичко васпитање	2		74		2		68		2		64		2		58		8		264	
4	Математика	3		111		3		102		3		96		3		87		12		396	
5	Рачунарство и информатика		2		74														2		74
6	Историја	2		74														2		74	
7	Музичка култура	1		37														1		37	
8	Географија	2		74														2		74	
9	Хемија	2		74														2		74	
10	Биологија	2		74														2		74	
11	Социологија са правима грађана									2		64						2		64	

Р. бр.	СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД						ДРУГИ РАЗРЕД						ТРЕЋИ РАЗРЕД						ЧЕТВРТИ РАЗРЕД						УКУПНО						
		разр. час. настава						разр. час. настава						разр. час. настава						разр. час. настава						разр. час. настава						
		недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			
		Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	
1	Физика	2			74			2			68															4			142			
2	Основе електротехнике	3	1		111	37		3			102															6	1		213	37		
3	Електроника							3	1		102	34					2	1		64	32					5	2		166	66		
4	Електрична мерења								2		68																2		68			
5	Ото мотори							2		1	68		34													2		1	68		34	
6	Дизел мотори													2		1	64		32							2		1	64		32	
7	Моторна возила																			3		1	87		29	3		1	87		29	
8	Електричне инсталације и уређаји							2		1	68		34													2		1	68		34	
9	Давачи и извршни елементи							2		2	68		68													2		2	68		68	
10	Електричне машине на возилима													2		1	64		32							2		1	64		32	
11	Системи паљења ото мотора													2		2	64		64							2		2	64		64	
12	Системи убризгавања ото мотора													2		2	64		64							2		2	64		64	
13	Системи убризгавања дизел мотора																			3		2	87		58	3		2	87		58	
14	Системи стабилности																			2		2	58		58	2		2	58		58	
15	Системи безбедности и комфора																			2		2	58		58	2		2	58		58	
16	Предузетништво																				2				58		2				58	
17	Практична настава			4			148						90						150						150			4			148	390

5.1.5. Изборни предмети за образовни профил електротехничар за електронику на возилима

Изборна настава састоји се сваке школске године из:

- **изборног предмета предвиђеног Законом:** Грађанско васпитање или Верска настава (1 час недељно током школске године);
- **једног изборног предмета предвиђеног Програмом образовног профила** – са недељним фондом од 2 часа или два **изборна предмета предвиђених Програмом образовног образовног профила** са недељним фондом од 2 часа у трећем и четвртном разреду. Настава се остварује из оних предмета за који се изјасни најмање 30% ученика одељења.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДВИЂЕН ЗАКОНОМ		Први разред	Други разред	Трећи разред	Четврти разред
		Н	Н	Н	Н
1	Грађанско васпитање	1	1	1	1
2	Верска настава	1	1	1	1

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
<i>Општеобразовни предмети</i>									
1	Ликовна култура*					1	34	1	29
2	Екологија и заштита животне средине*					1	34	1	29
3	Изабрана поглавља математике					2	64	2	58
4	Историја (одабране теме)*					2	64	2	64
5	Физика					2	64	2	64
6	Логика са етиком*					2	64	2	64
<i>Стручни предмети</i>									
1	Апликативни програми ¹					2	64		
2	Web дизајн ¹							2	58

* ученик бира једном у току школовања, ¹ Програм изборног предмета реализује се кроз вежбе

5.1.6. Општеобразовни предмети за образовни профил техничар мехатронике

Предмет		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	102	3	102	3	93
2	Страни језик	2	74	2	68	2	68	2	62
3	Физичко васпитање	2	74	2	68	2	68	2	62
4	Математика	3	111	3	102	3	102	3	93
5	Рачунарство и информатика	2*	74*						
6	Историја	2	74						
7	Ликовна култура	1	37						
8	Географија			2	34				
9	Хемија	2	74						
10	Биологија			2	68				
11	Социологија са правима грађана							2	62

5.1.7. Обавезни стручни предмети/модули за образовни профил техничар мехатронике

Предмет/модул		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТ РАЗРЕД					
		недељно		годишње		недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок	
		T	B	T	B	T	B	T	B		T	B	T	B		T	B				
1	Техничко цртање		2		74																
2	Физика	2			74																
3	Механика	3			111																
4	Основе електротехнике	3	1		111	37	2	1		68	34										
5	Техничка механика са механизмима						3			102											
6	Машински елементи						2	2		68	68										
7	Електроника						2	1		68	34										
8	Програмирање							2		68											
9	Електромашинска припрема		3*		111					60											
10	Хидрауличке и пнеуматске компоненте						2			68	30										
11	Хидраулички и пнеуматски системи као објекти управљања											3		102	30						
12	Дигитална електроника и микроконтролери											2	2	68	68						
13	Системи управљања у мехатроници											2	2	68	68	30					
14	Електрични погон и опрема у мехатроници											3	2	102	68	30					
15	Моделирање са анализом елемената и механизма											3		102							
16	Програмабилни логички контролери																1	2	31	62	
17	Мехатронски системи*																2		62	30	
18	Тестирање и дијагностика мехатронских система																	5		155	30
19	Одржавање и монтажа мехатронских система																	5		155	30
20	Предузетништво																	2		62	

* практична настава

5.1.8. Изборни предмети за образовни профил техничар мехатронике

Изборна настава састоји се сваке школске године из:

- **изборног предмета предвиђеног Законом:** Грађанско васпитање или Верска настава (1 час недељно током школске године);
- **једног изборног предмета предвиђеног Програмом образовног профила** – са недељним фондом од 2 часа или **два изборна предмета предвиђених Програмом образовног образовног профила** са недељним фондом од 2 часа у трећем и четвртном разреду. Настава се остварује из оних предмета за који се изјасни најмање 30% ученика одељења.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДВИЂЕН ЗАКОНОМ		Први разред	Други разред	Трећи разред	Четврти разред
		Н	Н	Н	Н
1	Грађанско васпитање	1	1	1	1
2	Верска настава	1	1	1	1

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
<i>Општеобразовни предмети</i>									
1	Изабрана поглавља математике					2	68	2	62
2	Историја (одабране теме)*					2	68	2	62
3	Логика са етиком*					2	68	2	62
4	Музичка култура*					2	68	2	62
5	Физика					2	68	2	62
<i>Стручни предмети</i>									
1	Електричне инсталације					2	68	2	62
2	Објектно програмирање ¹					2	68	2	62
3	Роботика					2	68	2	62

**5.1.9. Обавезни општеобразовни предмети за образовни профил електротехничар
информационих технологија – оглед**

Предмет		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	105	3	105	3	93
2	Страни језик	2	74	2	70	2	70	2	62
3	Физичко васпитање	2	74	2	70	2	70	2	62
4	Математика	4	148	4	148	3	105	3	93
5	Рачунарство и информатика	2*	74*						
6	Историја	2	74						
7	Физика	2	74						
8	Географија	1	37						
9	Хемија	2	74						
10	Уметност			1	37				
11	Социологија са правима грађана					1	35		
12	Етика					1	35		

* вежбе

5.1.10. Обавезни стручни предмети за образовни профил електротехничар информационих технологија - оглед

Предмет		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТ РАЗРЕД					
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње			блок	недељно		годишње		блок
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>		<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>		
1	Основе електротехнике	3	2	111	74	3		105												
2	Рачунарска графика и мултимедија		2		74															
3	Програмирање		2		74	2	2	70	70	2	2	70	70			3		93		
4	Апликативни програми						2		70											
5	Електроника					3	1	105	35											
6	Рачунарски хардвер						2		70											
7	Веб дизајн						2		70											
8	Веб програмирање										3		105			3		93		
9	Оперативни системи										2		70							
10	Рачунарске мреже и комуникације									2	1	70	35							
11	Информативни системи и базе података									3	2	105	70							
12	Интернет технологије и сервиси															2	1	62	31	
13	Заштита информационих система															2	1	62	31	
14	Електронско пословање															2	1	62	31	
15	Техничка документација																2		62	
16	Предузетништво																2		62	
17	Практична настава		2*		74		2*		130					60						90

* практична настава

5.1.11. Изборни предмети за образовни профил електротехничар информационих технологија - оглед

Изборна настава састоји се сваке школске године из:

- **изборног предмета предвиђеног Законом:** Грађанско васпитање или Верска настава (1 час недељно током школске године);
- **два изборна предмета предвиђена Програмом огледа** – сваки по 1 час или **један изборни предмет** са недељним фондом од 2 часа у другом и трећем разреду. Настава се остварује из оних предмета за који се изјасни најмање 30% ученика одељења.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДВИЂЕН ЗАКОНОМ		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	35	1	35	1	31
2	Верска настава	1	37	1	35	1	35	1	31

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОГЛЕДА		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
<i>Стручни предмети</i>									
1	Пословне комуникације					2	70		
2	Примењена електроника					2	70		
3	Софтверски мултимедијални алати					2	70		
4	Управљање пројектима							2	62
5	Базе података							2	62
6	Рачунари у системима управљања							2	62
<i>Општеобразовни предмети</i>									
1	Биологија					2	70		
2	Музичка уметност					1	35		
3	Ликовна култура					1	35		
4	Алгебра са аналитичком геометријом					2	60		
5	Једначине, диференцијални и интегрални рачун							2	62
6	Социологија							2	62
7	Филозофија							2	62
8	Физика							2	62

**5.1.12. Обавезни општеобразовни предмети за образовни профил електротехничар
информационих технологија**

Предмет		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	108	3	105	3	93
2	Страни језик	2	74	2	72	2	70	2	62
3	Физичко васпитање	2	74	2	72	2	70	2	62
4	Математика	3	111	3	108	3	105	3	93
5	Рачунарство и информатика	2	74						
6	Историја	2	74						
7	Географија	2	74						
8	Хемија	2	74						
9	Ликовна култура	1	37						
10	Биологија			2	72				
11	Социологија са правима грађана					2	70		

* вежбе

5.1.14. Изборни предмети за образовни профил електротехничар информационих технологија

Изборна настава састоји се сваке школске године из:

- **изборног предмета предвиђеног Законом:** Грађанско васпитање или Верска настава (1 час недељно током школске године);
- **једног изборног предмета предвиђеног Програмом образовног профила** – са недељним фондом од 2 часа или **два изборна предмета предвиђених Програмом образовног образовног профила** са недељним фондом од 2 часа у трећем и четвртном разреду. Настава се остварује из оних предмета за који се изјасни најмање 30% ученика одељења.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДВИЂЕН ЗАКОНОМ		Први разред	Други разред	Трећи разред	Четврти разред
		Н	Н	Н	Н
1	Грађанско васпитање	1	1	1	1
2	Верска настава	1	1	1	1

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОГЛЕДА		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
<i>Стручни предмети</i>									
1	Управљање пројектима							2	62
2	Пословне комуникације *					2	70	2	62
3	Рачунари у системима управљања*					2	70	2	62
4	Програмирање 2Д видео игара							2	62
<i>Општеобразовни предмети</i>									
1	Музичка култура*					1	35	1	35
2	Екологија и заштита животне средине*					1	35	1	35
3	Изабрана поглавља математике					2	70	2	62
4	Историја (одабране теме)*					2	70	2	62
5	Физика					2	70	2	62
6	Логика са етиком*					2	70	2	62

Напомена: * Ученик изборни предмет бира једном у току школовања

5.2. ПОДРУЧЈЕ РАДА МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА

Образовни профили:

- машински техничар за компјутерско конструисање

НЕДЕЉНИ И ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА

5.2.1. Општеобразовни предмети за образовни профил машински техничар за компјутерско конструисање

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	111	3	111	3	96
2	Страни језик	2	74	2	74	2	74	2	64
3	Социологија					2	74		
4	Филозофија							2	64
5	Устав и права грађана							1	32
6	Историја	2	74	2	74				
7	Географија			2	74				
8	Физичко васпитање	2	74	2	74	2	74	2	64
9	Математика	5	185	4	148	5	185	5	160
10	Физика	2	74	2	74				
11	Биологија			2	74				
12	Хемија	2	74						
*	Ликовно и музичка уметност								

* факултативна настава

5.2.2. Изборни предмет за образовни профил машински техничар за компјутерско конструисање

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	37	1	37	1	32
2	Верска настава	1	37	1	37	1	37	1	32

5.2.3. Стручни предмети за образовни профил машински техничар за компјутерско конструисање

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				ЧЕТВРТ РАЗРЕД					
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>		<i>T</i>	<i>B</i>			
1	Рачунари и програмирање		4		148						4		148						
2	Машински материјали	2		74															
3	Техничко цртање са нацртном геометријом	2	2	74	74														
4	Механика	2		74		2		74											
5	Отпорност материјала					2		74											
6	Компјутерска графика						3		111										
7	Основи електротехнике и електронике					2		74											
8	Машински елементи					2		74		2		74							
9	Технологија обраде									3		111							
10	Организација рада													2		64			
11	Хидраулика и пнеуматика									2		74							
12	Термодинамика									2		74							
13	Аутоматизација и роботика													2	1	64	32		
14	Конструисање													2	3	64	96	60	
15	Испитивање машинских конструкција													2		64			
16	Моделирање машинских елемената и конструкција										2		74		3		96		
17	Практична настава										3		111						

4.3. ПОДРУЧЈЕ РАДА САОБРАЋАЈ

Образовни профили:

- техничар друмског саобраћаја
- возач моторних возила

НЕДЕЉНИ И ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА

4.3.1. Општеобразовни предмети за образовни профил техничар друмског саобраћаја

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	105	3	105	3	105	3	96
2	Страни језик	2	70	2	70	2	70	2	64
3	Социологија					2	70		
4	Филозофија							2	64
5	Историја	2	70	2	70				
6	Музичка уметност	1	35						
7	Ликовна култура			1	35				
8	Физичко васпитање	2	70	2	70	2	70	2	64
9	Математика	4	148	4	148	4	140	4	124
10	Рачунарство и информатика	2*	74*						
11	Географија	2	74						
12	Физика	2	74	2	74				
13	Хемија	2	74						
14	Биологија	2	74						
15	Устав и права грађана							1	31

* вежбе

4.3.2. Изборни предмет за образовни профил техничар друмског саобраћаја

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	37	1	35	1	31
2	Верска настава	1	37	1	37	1	35	1	31

4.3.3. Стручни предмети за образовни профил техничар друмског саобраћаја

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТ РАЗРЕД				
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок
		T	B	T	B	T	B	T	B	T	B	T	B		T	B			
1	Саобраћајни системи	2		74															
2	Механика	2		74		2		70											
3	Техничко цртање		2		74														
4	Мотори и моторна возила					2		70		3		105			2		64		
5	Терет у саобраћају и механизација претовара					1		35		2		70							
6	Технологија материјала					1		35											
7	Електрични и електронски уређаји					2		70											
8	Основи саобраћајне психологије					2		70											
9	Машински елементи					2		70											
10	Безбедност саобраћаја									3		105							
11	Организација превоза									3		105			3		96		
12	Основи путева и улица									2		70							
13	Интегрални транспорт									2		70							
14	Регулисање саобраћаја														2		64		
15	Гараже, сервиси и паркиралишта														2		64		
16	Шпедиција														2		64		
17	Економика и организација саобраћаја														2		64		
18	Практична настава		2		74		4		140 60*		4		140	60		5		160	70

* блок настава

5.3.4. Општеобразовни предмети за образовни профил возач моторних возила

		Први разред		Други разред		Трећи разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	105	3	96
2	Страни језик	2	74	2	70	2	64
3	Устав и права грађана					1	32
4	Историја	3	111				
5	Географија	2	74				
6	Музичка уметност	1	37				
7	Ликовна култура			1	35		
8	Физичко васпитање	2	74	2	70	2	64
9	Математика	3	111	3	105	2	64
10	Рачунарство и информатика	2*	74*				
11	Физика	2	74				
12	Хемија	2	74				
13	Екологија и заштита животне средине			1	35		

* вежбе

5.3.5. Изборни предмети за образовни профил возач моторних возила

		Први разред		Други разред		Трећи разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	35	1	32
2	Верска настава	1	37	1	35	1	32

5.3.6. Стручни предмети за образовни профил возач моторних возила

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД				
		недељно		годишње		недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>		<i>T</i>	<i>B</i>			
1	Технологија материјала	2		74											
2	Моторна возила	2		74		3		105			3		96		
3	Електрични и електронски уређаји на возилу					1		35							
4	Техничко цртање		1		37										
5	Основи машинства					2		70							
6	Техничка механика					2		70							
7	Безбедност саобраћаја										2		64		
8	Основи саобраћајне психологије					2		70							
9	Терет са интегралним транспортом					3		105							
10	Регулисање саобраћаја					2		70							
11	Превоз путника и робе										3		96		
12	Саобраћајна инфраструктура										3		96		
13	Транспортно право и шпедиција										2		64		
14	Пословање саобраћајних предузећа										2		64		
15	Практична настава		4		148		4		140	60		5		160	70

6. ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

ПОДРУЧЈЕ РАДА: ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

Образовни профили – четворогодишење школовање:

- **електротехничар рачунара**

Правилник о изменама и допунама Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада електротехника (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 13/13, 11/13, 14/13)

- **електротехничар за електронику на возилима**

Правилник о допуни Правилника о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 10/14)

Правилник о изменама Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег образовања у подручју рада електротехника (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 10/14, 08/15)

- **техничар мехатронике**

Правилник о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника и Машинство и обрада метала (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 10/14)

Правилник о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника и Машинство и обрада метала (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 10/14)

- **електротехничар информационих технологија – оглед**

Правилник о наставном плану и програму огледа за образовни профил електротехничар информационих технологија (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 04/2012)

- **електротехничар информационих технологија**

Правилник о допуни Правилника о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника, Правилник о допуни Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 01/2018)

ПОДРУЧЈЕ РАДА: МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА

Образовни профили – четворогодишење школовање:

- **машински техничар за компјутерско конструисање**

Правилник о изменама Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада машинство и обрада метала (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 09/13, 11/13, 14/13)

ПОДРУЧЈЕ РАДА: САОБРАЋАЈ

Образовни профили – четворогодишење школовање:

- **техничар друмског саобраћаја**

Правилник о изменама и допунама правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада саобраћај (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 10/13, 11/13, 14/13)

Образовни профили – трогодишење школовање:

- **возач моторних возила**

Правилник о изменама и допунама правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада саобраћај (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 10/13, 11/13, 14/13)

7. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

(Начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда постигнућа)

Наставни принципи су правила и законитости којима се руководи наставник у свом раду да би успешно остварио предвиђене задатке. Од посебног значаја су:

- Начело систематичности и поступности,
- Начело примерености и напора,
- Начело индивидуализације и социјализације
- Начело активности и развоја,
- Начело рационализације и економичности.

Општи исходи образовања и васпитања резултат су целокупног процеса образовања и васпитања којим се обезбеђује стицање знања, вештина и вредносних ставова који доприносе развоју и успеху ученика.

Систем образовања и васпитања мора да осбособи ученике да:

- усвајају и изграђују знање, примењују и размењују стечено знање,
- овладају знањем и вештинама потребним за наставак школовања и укључивање у свет рада,
- идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење,
- раде ефикасно као део тима, групе, организације и заједнице,
- прикупљају, анализирају, организују и критички процењују информације,
- ефикасно комуницирају користећи разне видове комуникације,
- ефикасно и критички користе научна и технолошка знања,
- схватају свет као целину повезаних система и приликом решавања конкретних проблема разумеју да нису изоловани,
- покрећу и спремно прихватају промене, преузимају одговорност и имају предузетнички приступ и јасну орјентацију ка остваривању циљева и постизању успеха.

Начин оставривања прописаних наставних планова и програма

7.1.електротехничар рачунара

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама или у лабораторијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15	2		
	Основе електротехнике	15	2		
	Рачунарска графика и мултимедија	15	2		
	Практична настава	15		2	
II	Примена рачунара у електротехници	15	2		
	Електрична мерења	15	2		
	Електроника I	15	2		
	Програмирање	15	2		
	Практична настава	15		2	
III	Мерења у електроници	10	3		
	Електроника II	10	3		
	Дигитална електроника	10	3		
	Програмирање	10	3		3
	Рачунари	10	3		3
IV	Програмирање	10	3		3
	Рачунари	10	3		3
	Рачунарске мреже и комуникације	10	3		
	Основе аутоматског управљања	10	3		3

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	37		37
III	35	2	37
IV	31	3	34

7.2. електротехничар за електронику на возилима

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама или у лабораторијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава се реализује уз коришћење доступних наставних средстава (рачунара и пројектора, дијапројектора, графоскопа, телевизора, аудио/видео плејера и сл).

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			15
	Основе електротехнике	37			15
	Практична настава		148		15
II	Електроника	34			15
	Електрична мерења	68			15
	Ото мотори		34		15
	Електричне инсталације и уређаји		34		15
	Давачи и извршни елементи		68		15
	Практична настава			90	15
III	Електроника	32			10
	Дизел мотори		32		10
	Електричне машине на возилима		32		10
	Системи паљења ото мотора		64		10
	Системи убризгавања ото мотора		64		10
	Апликативни програми	64			10
	Практична настава			150	10
IV	Моторна возила		29		10
	Системи убризгавања дизел мотора		58		10
	Системи стабилности		58		10
	Системи безбедности и комфора		58		10
	Предузетништво	58			15
	Web дизајн	58			10
	Практична настава			150	10

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	37		37
III	35	2	37
IV	31	3	34

7.3. техничар мехатронике и техничар мехатронике

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама или у лабораторијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава се реализује уз коришћење доступних наставних средстава (рачунара и пројектора, дијапројектора, графоскопа, телевизора, аудио/видео плејера и сл).

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			15
	Техничко цртање	74			15
	Основе електротехнике	37			15
	Електромашинска припрема		111		15
II	Машински елементи	68			15
	Основе електротехнике	34			15
	Електроника	34			15
	Програмирање	68			15
	Електромашинска припрема			60	15
	Хидрауличке и пнеуматске компоненте	68		30	15
III	Хидраулички и пнеуматски системи као објекти управљања	102		30	10
	Дигитална електроника и микроконтролери	68			10
	Системи управљања у мехатроници	68		30	10
	Електрични погон и опрема у мехатроници	68		30	10
	Моделирање са анализом елемената и механизма	102			10
	Објектно програмирање	68			10
IV	Програмабилни логички контролери	62			10
	Мехатронски системи			30	10
	Тестирање и дијагностика мехатронских система	155		30	10
	Одржавање и монтажа мехатронских система	155		30	10
	Објектно програмирање	62			10
	Предузетништво	62			15

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	37		37
III	35	2	37
IV	31	3	34

7.4. електротехничар информационих технологија – оглед

Предвиђени број ученика у одељењу је 24.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама или у лабораторијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава се реализује уз коришћење доступних наставних средстава (рачунара и пројектора, дијапројектора, графоскопа, телевизора, аудио/видео плејера и сл).

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи - до	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	12	2		
	Основе електротехнике	12	2		
	Рачунарска графика и мултимедија	12	2		
	Програмирање	12	2		
	Практична настава	12		2	
II	Програмирање	12	2		
	Апликативни програми	12	2		
	Електроника	12	2		
	Рачунарски хардвер	12	2		
	Веб дизајн	12	2		
	Практична настава	12		2	2
III	Програмирање	12	2		
	Веб програмирање	12	2		
	Информациони системи и базе података	12	2		
	Рачунарске мреже и комуникације	12	2		
	Оперативни системи	12	2		
	Практична настава	12			2
IV	Програмирање	12	2		
	Веб програмирање	12	2		
	Интернет технологије и сервиси	12	2		
	Заштита информационих система	12	2		
	Електронско пословање	12	2		
	Техничка документација	12	2		
	Предузетништво	12	2		
	Практична настава	12			2

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку, пракса	Укупно
I	37		37
II	35	2	37
III	35	2	37
IV	31	3	34

7.5. електротехничар информационах технологија

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама или у лабораторијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава се реализује уз коришћење доступних наставних средстава (рачунара и пројектора, дијапројектора, графоскопа, телевизора, аудио/видео плејера и сл).

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи - до	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15	2		
	Основе електротехнике	15	2		
	Рачунарска графика и мултимедија	15	2		
	Програмирање	15	2		
	Практична настава	15		2	
II	Основе електротехнике	15	2		
	Електроника	15	2		
	Веб дизајн	15	2		
	Базе података	15	2		
	Програмирање	15	2		
III	Базе података	10	3		
	Рачунарски системи	10	3		
	Рачунарске мреже и Интернет сервиси	10	3		
	Веб програмирање	10	3		
	Програмирање	10	3		
IV	Веб програмирање	10	3		
	Електронско пословање	10	3		
	Заштита информационах система	10	3		
	Програмирање мобилних уређаја	10	3		
	Техничка документација	10	3		
	Предузетништво	15	2		
	Програмирање	10	3		

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку, пракса	Укупно
I	37		37
II	36	1	37
III	35	2	37
IV	31	3	34

7.6. машински техничар за компјутерско конструисање

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама, лабораторијама или раионицама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунари и програмирање	15	2		
	Техничко цртање са нацртном геометријом	15	2		
	Компјутерска графика	15	2		
II	Рачунари и програмирање	15	2		
III	Моделирање машинских елемената и конструкција	15	2		
	Практична настава	10		3	
	Рачунари и програмирање	15	2		
IV	Конструисање	15	2		2
	Моделирање машинских елемената и конструкција	15		2	
	Аутоматизација и роботика	15	2		

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	37		37
III	35	2	37
IV	32	2	34

7.7. техничар друмског саобраћаја

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама, лабораторијама или радионицама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15	2		
	Техничко цртање	15	2		
	Практична настава	15		2	
II	Практична настава	15		2	2
III	Практична настава	15		2	2
IV	Практична настава	15		2	2

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	35	2	37
III	35	2	37
IV	32	2	34

7.8. возач моторних возила

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: три године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичну наставу и наставу у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама, лабораторијама, радионицама или у радним организацијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15	2		
	Техничко цртање	15	2		
	Практична настава	15		2	
II	Практична настава	15		2	
III	Практична настава	15		2	2

Остваривање школског програма по недељама:

Разред	Разредно-часовна настава	Настава у блоку	Укупно
I	37		37
II	35	2	37
III	32	2	34

7.9. Начин остваривања и прилагођавања програма ученицима којима је потребна додатна подршка

Значајан број ове деце већ је идентификован у основној школи и већ је радио по неком прилагођеном програму, одређени број ученика се уочава у првом разреду.

У раду са ученицима који имају проблема у учењу школски психолог, у сарадњи са разредним старешином и предметним наставницима, предузимају следеће активности:

- За сваког ученика коме је потребна додатна подршка израђује се педагошки профил, као основа за прављење индивидуалног плана подршке,
- Упућују их у методе и технике успешног учења,
- Мотивишу их за допунски рад и школско учење,
- Прате њихов емоционални и социјални развој,
- Помажу им у реалном планирању њиховог професионалног развоја.

Стручни тим за инклузивно образовање посебну пажњу посвећује ученицима са израженијим проблемима у развоју и учењу.

7.10. Начин остваривања и прилагођавања програма ученицима са посебним способностима

За ученике који покажу посебну надареност и интересовање у школи се поред додатне наставе организује и рад у секцијама.

О праћењу ученика са проблемима у развоју и учењу, а такође и обдарених, школски психолог води педагошку документацију.

8. ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА – ПРОГРАМ ДОДАТНЕ, ДОПУНСКЕ И ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ

Остали обавезни облици непосредног образовно-васпитног рада су: час одељењске заједнице, додатна, допунска и припремна настава.

Додатни рад се остварује за ученике који постижу изузетне резултате и показују интересовање за продубљивање знања из одређеног предмета.

Циљ додатног рада је да омогући одабраним и талентованим ученицима да прошире и продубе своја знања и вештине из неких наставних области и предмета у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да допринесе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

Задаци су:

- задовољавање индивидуалних особености ученика, склоности, интересовања, способности за учење;
- подстицање индивидуалног развоја ученика, пре свега њихових интелектуалних карактеристика, што омогућава брже напредовање ученика;
- проширивање и продубљивање обима и садржаја појединих предмета за које ученици показују интересовање и способности;
- груписање ученика према способностима и интересовањима чиме се стварају улови за индивидуализацију додатног рада;
- идентификовање обдарених и талентованих ученика.

Организација и извођење ове наставе обављаће се на садржајима предвиђеним радовним наставним планом и програмом, али се сходно интересовањима и потребама ученика ти садржаји проширују, продубљују и допуњују новим садржајима одређених наука, и као такви важе само за ученике обухваћене овим обликом рада.

Наставник треба да упућује ученике да самостално испитују разне појаве, да се служе литературом, приручницима, користе Интернет, да помаже у истраживању...

Допунски рад се организује за ученике који стално или повремено заостају у савлађивању образовно-васпитних садржаја у редовној настави и самим тим не постижу задовољавајући успех из појединих предмета.

Потреба за организовање допунског рада утврђује се током школске године чим се испоље тешкоће и уочи заостајање појединих ученика у савлађивању садржаја неких наставних предмета. Програм допунске наставе биће урађен у складу са реалним потребама ученика.

Припремни рад се организује за:

- редовне ученике који упућени на полагање разредног испита,
- редовне ученике који упућени на полагање попераног испита,
- редовне ученике завршних разреда за полагање завршног и матурског испита,
- ванредне ученике.

Организује се према садржајима из програма образовања.

Циљ допунског и припремног рада је да омогуће ученицима да се лакше укључе у редован образовно-васпитни процес.

Задаци су:

- ближе одређивање програмских садржаја у којима ученици не постижу добре резултате;
- усклађивање овако утврђених садржаја са потребама и могућностима ученика;
- пружање помоћи ученицима да се лакше уклопе у редовну наставу и праћење њиховог напредовања.
- припрему ученика за полагање испита

Табеларни приказ годишњег фонда часова допунске, додатне и припремне наставе

ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – четворогодишњи образовни профили	I разред годишње	II разред годишње	III разред годишње	IV разред годишње
Час одељењског старешине	74	70	70	64
Допунска настава	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова
Додатна настава	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова
Припремни рад	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова

ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – трогодишњи образовни профили	I разред годишње	II разред годишње	III разред годишње
Час одељењског старешине	74	70	64
Допунска настава	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова
Додатна настава	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова
Припремни рад	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова

9. ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ КОЈИМА СЕ РАЗВИЈАЈУ СПОСОБНОСТИ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА, ТИМСКИ РАД, САМОИНИЦИЈАТИВА И ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА

Циљеви: Развијање способности за решавање проблема, вештина комуникације, оспособљавање за тимски рад, развој ученичке самоиницијативе и предузетничког духа.

Задаци (наставни и ваннаставни):

- промена приступа учењу, разноврсност метода и облика рада са ученицима, којима се обезбеђују предуслови за остваривање постављених циљева;
- помак од наставе у чијем центру је наставник, на наставу у чијем центру је активни, самосвестан, самопоуздан, иницијативан, предузетан ученик,...;
- разноврсност ваннаставних (факултативних) активности којима се подстичу и негују наведени циљеви.

Активности: Остваривање општих циљева и исхода образовања и васпитања обезбеђује се укупним образовно-васпитним процесом на свим нивоима образовања, кроз све облике, начине и садржаје рада.

Програмски задаци и садржаји васпитног рада у школи, односе се на:

1. Прилагођавање ученика на школу и учешће у школским активностима:

- упознавање ученика са врстом школе, подручјем рада и образовним профилем:
 - Сусрети родитеља, наставника и ученика;
 - Договор о узајамним очекивањима, потребама и захтевима;
 - Изграђивање јединствених ставова породице и школе о васпитању ученика.
- активно учешће ученика и родитеља у изради правила о понашању ученика, запослених и родитеља ученика школе;
- адаптација ученика на животу школи:
 - Укључивање ученика у школске активности;
 - Изграђивање свести о припадању школи и индетитету школе.

2. Подстицање личног развоја:

- подстицање личног самопоуздања, упознавања и прихватања сопствених вредности, развијање различитих видова самопоуздања уз уважавање личности других ученика;
- неговање осећања, уочавање веза између осећања, потреба, мисли и акција;
- упознавање својих и туђих потреба.

3. Подстицање социјалног сазнања и социјалних односа:

- разумевање других ученика и усклађивање њихових поступака и активности у социјалној групи;
- развијање толеранције према разликама у мишљењу, ставовима, особинама, навикама, изгледу и потребама других;
- успостављање, неговање и развијање односа са другима: пријатељства, сарадничких односа, односа међу генерацијама, односа у породици и школи, чиниоца који доводе до повезивања и нарушавања односа.
- сарадња у школи: припремања заједничких програма којима се побољшава квалитет живота у школи.

4. Развијање комуникативних способности, сарадње и комуникативног разрешавања конфликта

- унапређивање развоја сарадничке комуникације:
 - Активно, пажљиво слушање другог у комуникацији и тумачење критике;
 - Изражавање својих запажања, осећања и потреба, представљање јасних захтева без оптуживања, критиковања и пребацивања одговорности за њих на другу особу, комуникативно одговарање на критику.
- познавање невербалне комуникације и њених карактеристика.
- динамика конфликта, стратегије и стилови понашања при конфликту, конструктивно решавање конфликта.

ПРОГРАМ

1. Активност: Зелена учионица

Садржај: Активности уређивања школског ентеријера и екстеријера и адаптација за одређене школске активности.

Облици реализације: Радне акције општег друштвеног значаја: чишћење дворишта, сређивање фасаде, помоћних школских објеката, активирање одређених профила у пратећим активностима.

Место реализације: Школско двориште и просторије школе.

Циљеви: Развијање тимског начина рада и осећања опште корисних активности у циљу ефикаснијег и квалитетнијег школског живота, подстицање самоиницијативе и предузетничког духа.

Исходи: Очување животне средине, оплемењивање школског простора, развијање заједништва, поштовања и тимског ангажовања на заједничким циљевима

Носиоци: Новинарска секција, Ученички парламент, Наставничко веће школе.

Временска динамика: септембар, октобар, април, мај

Евалуација: Изложба фотографија и упоређивање изгледа школског дворишта пре и после годишње активности, мај месец, објављивање на сајту школе и у школском дворишту.

2. Активност: Дан отворених врата

Садржај: Обострана сарадња родитеља и наставника на активностима, којима се развијају способности за решавање проблема и успешне комуникације и неговање тимског духа.

Облици: радионице, дебате, предавања, презентације.

Место реализације: просторије школе

Циљеви: Развијање способности за решавање проблема

Исходи: Остваривање успешне комуникације родитеља, ученика и наставника.

Носиоци: Наставничко веће школе, Ученички парламент.

10. ФАКУЛТАТИВНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

У школи се не изучавају факултативни предмети али је могуће да се у складу са интересовањем ученика организује настава из предмета матерњи језик са елементима националне културе.

11. ФАКУЛТАТИВНИ ВАННАСТАВНИ ОБЛИЦИ

Факултативни ваннаставни облици имају за циљ да допринесу развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану.

Задачи су:

- проширивање и продубљивање, као и стицање нових знања и умења а према интересовањима ученика;
- задовољавање специфичних интересовања ученика уз активно усмеравање њихових склоности, способности интересовања и подстицање професионалног развоја;
- мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад;
- омогућавање ученицима организовање забаве и рекреације као и других услова да самостално користе слободно време и организују духовни, културни и друштвени живот у средини у којој раде.

Факултативни ваннаставни облици се организују као:

1. културна и јавна делатност школе
2. стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције, друштвенокористан рад и друго),
3. екскурзија и стручне посете

10.1. ПРОГРАМ КУЛТУРНЕ И ЈАВНЕ ДЕЛАТНОСТИ ШКОЛЕ

Циљ ових активности је интеракција Школе са локалном заједницом, оспособљавање ученика да користе културне вредности које им пружа локална заједница за њихов свестран развој и богатији лични живот у слободном времену, проширивање знања ученика из националне културе, промовисање културних вредности, као и презентовање оних резултата у којима Школа богати културни и друштвени живот локалне заједнице и афирмацију школе као културног центра.

Културне активности школе су: обележавање дана Светог Саве, свечано обележавање завршетка школске године за ученике завршних разред, организована посета позоришним представама, изложбама, књижевним вечерима, учешће на разним смотрама, учешће у „Плесу матураната“, у културним и јавним манифестацијама у граду (свечане академије, трибине, дебате, промоције, музички наступи, јубилејима који се обележавају у локалној заједници), обележавање Светског дана борбе против СИДЕ, учешће у обележавању Недеље Црвеног Крста, учешће ученика на кросу РТС-а, Дану изазова, као и другим културним дешавањима који се организују.

10.2. ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ

У циљу јачања образовно – васпитне делатности школе, подстицања развоја индивидуалних склоности и интересовања ученика, развијању и неговању другарства и пријатељства, јачању тимског рада, обогаћивања друштвеног живота ученика и правилног коришћења слободног времена Школа реализује слободне активности које се спроводе кроз рад секција и друштвено - користан рад ученика.

Ученици се на основу својих интересовања опредељују за учешће у раду секција а Школа ствара неопходне услове (простор, водитељски рад наставника и др.) за рад секција.

Преглед секција у школи:

- Рецитаторска секција,
- Литерарна секција,
- Информатичка секија,
- Спортске секције (гимнастика, мали фудбал, кошарка, одбојка, рукомет, плес, стрељаштво),
- Бицикличка секција,
- Секција ученичког предузетништва,
- Технолошка иновација,
- Безбедност саобраћаја,
- Новинарска секција – интернет новине,
- ХИПКО – секција,
- Секција за програмирање Лего робота.

Ово није коначна листа секција. Секције је могуће организовати и у складу са конкретним предлозима и предметом интересовања ученика.

Друштвено – користан рад реализује се са циљем да васпитава ученике да добровољним радом самостално и у оквиру друштвено-организованих активности у слободном времену, допринесе стварању и унапређивању услова живота и рада људи у ужој и широкој друштвеној заједници.

Задаци друштвено – корисног рада су:

- развијање навика ученика да стално и рационално обављају различите послове ради задовољавања личних потреба, потреба породице и друштвене средине;
- стицање навика и одговорности за чување и естетски изглед средине у којој ученик учи, ради и живи; развој и неговање урбане и комуналне културе;
- развијање свести о потреби колективног рада и принципима који се примењују у акцијама и активностима друштвено-корисног рада;
- развијање осећања одговорности за преузете обавезе и радне задатке уз неговање радне културе ученика и спремности за сарадњу.

Садржај и облици друштвено корисног рада су следећи:

- одржавање школског простора: уређење учионица, заједничких просторија, уређење школског дворишта (неговање зеленила у згради и дворишту)
- рад у школској библиотеци,
- учествовање у акцијама пошумљавања,
- друге активности за којима се буде указала прилика.

10.3. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА

Екскурзија је факултативна ваннаставна активност која се остварује ван школе.

Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе.

Задаци екскурзије су:

- проучавање објеката и феномена у природи;
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима;
- развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика;
- упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
- развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота;
- подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја,
- подиуазе комунактивности, социјалне зрелости и временско-просторне оријентације
- савлађивање и продубљивање дела наставног програма непосредним упознавањем садржаја наставних предмета.

Садржаји екскурзије остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и саставни су део годишњег програма рада школе.

Програм екскурзије садржи:

- образовно-васпитне циљеве и задатке,
- садржаје којима се постављени циљеви остварују,
- планирани обухват ученика,
- носиоце предвиђених садржаја и активности,
- време трајања екскурзије,
- путне правце,
- техничку организацију и
- начин финансирања.

Екскурзија за први и други разред се одвија у Републици Србији. Екскурзија за трећи и четврти разред може да се организује и у земљи и у иностранству.

Екскурзија може да траје:

- за ученике првог разреда – до три наставна дана;
- за ученике другог разреда – до три наставна дана;
- за ученике трећег и четвртог разреда – до пет наставних дана.

Школа ће у складу са потребама образовних профила организовати једнодневне стручне посете и излете које ће обухватити:

- посета сајму аутомобила,
- посета сајму технике,
- обилазак производних предузећа,
- једнодневне посете културно – историјским споменицима.
- једнодневне посете манастирима који се организују у оквиру верске наставе.

Приликом извођења екскурзија, стручних посета и излета максимална пажња мора бити посвећена свим видовима заштите и безбедности ученика.

12. ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА

Каријерно вођење и саветовање помаже ученицима да процене своје способности, интересовања и вредности, да добију информације о могућностима образовања након завршетка средње школе и запослења, позиционирају себе на тржишту рада како у односу на захтеве самог тржишта, тако и у односу на сопствене способности, интересовања и искуство.

Васпитно-образовни циљ каријерног вођења и саветовања је формирање зреле и одговорне личности, способне да доноси добро промишљене и одговорне одлуке о властитој професионалној будућности и да их спроводи у дело.

Програм каријерног вођења и саветовања обухвата информисање, саветовање, вођење и доношење одлука о професији код ученика. Циљ програма јесте да помогне ученицима да разумеју и интерпретирају информације о свету рада и будућој каријери, да могу да разјасне недоумице које имају у погледу професија или послова, да разумеју своје способности и дефинишу своје ставове у погледу понуђених или жељених избора. Каријерно саветовање и вођење треба да пружи подршку младима да боље разумеју себе и своје потребе, да превазиђу могуће баријере у погледу учења, напредовања у будућим професијама.

Програм каријерног вођења и саветовања намењен младим талентима и младима из осетљивих друштвених група треба да у оквиру основних стандарда уважи специфичности које важе за ове групације младих.

Програма каријерног вођења и саветовања за ученике односе се на следеће области:

а) Лични развој појединца:

- разумевање сопственог развоја, постигнућа и способности у односу на потенцијалне образовне и професионалне изборе и могућности;
- успостављање и анализирање личних циљева и планова у области каријере;
- разумевање образовних и професионалних избора и доношење одлука у складу са тим.

б) Истраживања могућности за учење и запошљавање – идентификовање, избор и коришћење бројних информација о професијама, каријери, даљем учењу и образовању и објективно разликовање и формирање сопственог става о томе.

в) Планирање и управљање властитом каријером:

- оспособљавање за коришћење адекватних техника за доношење одлука о даљем учењу и професионалној каријери;
- разумевање и оспособљавање за процедуре пријављивања, конкурсисања како за свет рада тако и за даље образовање;
- разумевање захтева послодаваца у погледу знања, вештина и способности запослених.

г) Развој предузетништва код ученика

- развијање разумевања за предузетништво, посао и могућности за образовање и каријеру након средње школе,
- стицање знања потребних појединцу за покретање малог бизниса,
- јачање мотивације ученика да буду активни, иновативни у раду и да без страха процењују и преузимају ризике, започињу сопствени бизнис, као и да буду одговорни и активни у оквиру било које радне обавезе.

У циљу реализације овог програма у школи се формира Тим за каријерно вођење и саветовање чији је задатак израда и спровођење акционог плана.

13. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита и унапређење животне средине има за циљ: стицање знања о друштвеним, природним, привредним и техничким појавама и токовима који преображавају, обогаћују или угрожавају животну средину.

Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине – локалним еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља, односно старатеља и јединице локалне самоуправе у анализи стања животне средине и акција за заштиту животне средине у складу са законом.

У основи програма је подизање еколошке свести на што виши ниво кроз различите активности на часовима биологије и екологије и заштите животне средине, али и кроз иновације у настави, као што су пројектне активности у вези животне средине. Ученици треба да се оспособе да увиде проблем, да одреде степен загађења и дају неке своје предлоге за решавање актуелних еколошких проблема. Због тога се укључују и у велики број еколошких акција.

Основни васпитни задаци су:

- Стварање позитивне атмосфере и развијање љубави према природи;
- Развијање одговорног понашања;
- Да критички оцене личне поступке, а такође и поступке других грађана према животној средини на основу предвиђања могућности негативног деловања;
- Да сагледају правила индивидуалног понашања према животној средини;
- Да науче које су основне противуречности између друштва и природе;
- Да науче које су разноврсне појаве преображавају животне средине у корист здравља људи;
- Да се упознају са мерама које друштво предузима у области заштите и унапређења животне средине;
- услове, последице и начине превазилажења стања у животној средини;
- Схватање значаја очувања природне равнотеже и разноврсности;
- Развијање свести о очувању свог животног окружења околине и одговорности;
- Испуњавање слободног времена ученика које би водило ризичном понашању, развијање вештина ствара узазове и искуства која испуњавају и обогаћују;
- Стицање одговарајућих знања и формирање правилног односа према уређивању школе, насеља, култивисању расада и неговању паркова;
- Оплемењивање уже и шире средине

Ови васпитни задаци остварили би се кроз следеће активности:

- Изложбе
- Трибине и предавања
- Прављење зидних новина
- Обележавање важних еколошких датума
- Рад на изради часописа, еко листа
- Уређење еколошког кутка у холу школе
- Сакупљање секундарних сировина
- Иновационе активности и тимски рад

Носиоци активности: наставници биологије, ученички парламент.

14. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Општи циљ програма: осигурати безбедне и оптималне услове за несметан боравак и рад ученика, као и заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања.

Специфични циљ програма: унапређивање квалитета живота ученика, применом:

- мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад ученика;
- мера интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање деце.

1. МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ

Мерама превенције биће обухваћени ученици, родитељи и сви радници школе. Активности на превенцији спроводиће се континуирано у току целе школске године у облику предавања, радионица, разговора са ученицима, родитељима и наставницима.

Општи задаци у превенцији су анализа и процена безбедоносне ситуације у школи, повезивање свих кључних носилаца превенције насиља (Савет родитеља, Школски одбор, ученички парламент, Наставничко веће, Полицијска управа, Центар за социјални рад...), као и подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад школе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања.

Све активности које се спроводе треба да обезбеде стварање атмосфере поверења, сигурности и поштовања дечјих права кроз јединствено деловање свих актера.

2. ЗАДАЦИ У ИНТЕРВЕНЦИЈИ:

Начин реаговања, поступци и процедуре за реаговање детаљно су разрађени у Посебном протоколу за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања. Поступци и процедуре деловања биће изабрани на основу процене нивоа ризика за безбедност детета.

Задаци у интервенцији:

1. Усклађена и доследна примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама насиља уз сарадњу са релевантним службама (Полицијска управа, Центар за социјални рад...) и континуирано евидентирање случајева насиља
2. Подршка деци која трпе насиље
3. Рад са децом која врше насиље
4. Оснаживање деце која су посматрачи насиља за конструктивно реаговање
5. Саветодавни рад са родитељима.

Носиоц реализације Програма је Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања, а у реализацију су укључени сви запослени у школи, родитељи ученика, радници ПУ Зајечар, Центра за социјални рад и друге интересне стране.

Тим за сваку школску годину доноси Акциони план за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања.

Учешће школе у пројекту „Школа без насиља“ даће свој допринос у развијању Школе као безбедног окружења за развој деце.

15. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА

Могућност сваког детета да стекне основна умења из пре свега базичних спортова кроз редовну наставу физичког васпитања и спортску секцију представља предусловом за стварање спортске културе једне земље. Рад школских спортских секција важан је и за рано препознавање талената у много широј бази него сто су то спортски клубови.

Афирмацијом школских спортских такмичења долази до значајнијег вредновања уложеног труда и рада младих људи у њиховим срединама и самим тим промоција правих вредности.

Потреба за физичком активношћу деце и младих данас је израженија него икад; ниво физичке активности није задовољавајућег обима, ни интензитета. У том смислу, физичко и здравствено васпитање у школама, има и важну компензаторну функцију, тј. од значаја је за корекцију неповољног обрасца физичке активности деце и омладине нарушеног између осталог и лошим условима живота.

Зато је поред квалитетне редовне наставе неопходно ученицима омогућити и понудити велики број ваннаставних активности, конкретно за област физичког и здравственог васпитања, афирмисати школски спорт кроз учешће великог броја ученика у раду школских спортских секција.

Физичко васпитање представља основу школског спорта. Школски спорт и физичко васпитање су међусобно повезани многоструким и сложеним везама и међусобно се допуњују, делећи заједничке темељне циљеве: допринос здрављу и складном развоју личности.

Физичко васпитање омогућава ученицима да стекну базичне кретне вештине и неопходна знања, формирају позитивне ставове према физичкој активности и спорту, припремајући их за активан начин живота. Бављење школским спортом омогућава деци и младима да кроз такмичења различитог нивоа унапреде своје моторичке компетенције, социјалне вештине и самопоштовање.

Школски спорт у први план истиче партиципацију и висок ниво активности свих учесника, уз коришћење инклузивних стратегија које свим ученицима омогућавају да доживе успех. Промовише активно учествовање ученика, јер је то и основни разлог због којег се ученици опредељују за школски спорт (желе да вежбају, играју утакмице, буду активни).

Бављење школским спортом треба да буде забавно, пријатно искуство, које укључује игру, дружење, узајамно помагање и, наравно, учење и напредовање у складу са могућностима. Школски спорт одликује балансиран приступ спортском, школском и личном развоју ученика. Важан је и процес (само бављење спортом, напор који се улаже, радост због нечега што се научило), а не само продукт (резултат, освојено место, медаља). Такође, важан циљ тиче се формирања трајног интересовања за бављење спортом, што може допринети бављењу спортским или рекреативним активностима током целог живота.

Реализација школског спорта

Поред редовних часова, који су у распореду, школски спорт се може реализовати и кроз ванчасовне и ваншколске активности, као што су: упућивање ученика на самостално вежбање, слободне активности – школске спортске секције, кросеви, логоровање, зимовање, спортске активности од значаја за друштвену средину, школска и друга спортска такмичења, приредбе и јавни наступи.

Спортске секције намењене су ученицима који испољавају посебне склоности и интересовања за спорт. Секцију води наставник физичког васпитања према посебно сачињеном програму рада. Наставник приликом израде програма рада секције, мора да узме у обзир карактеристике ученика, материјално-техничке услове рада, као и програм школских спортских такмичења.

Школска спортска такмичења одвијају се на више нивоа:

- унутаршколска (међуодељенска и међуразредна) чији план доноси Стручно веће за физичко васпитање,
- школска такмичења која организује Спортски савез града Зајечара и Савез за школски спорт Србије) на градском, општинском, окружном и републичком нивоу.

Носиоци реализације школског спорта:

1. наставници физичког васпитања,
2. Спортски савез Града Зајечара,
3. Савез за школски спорт Србије

16.ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Школа прати и активно учествује у дешавањима у локалној заједници. Школа заједно са представницима локалне заједнице и социјалним партнерима планира садржаје и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развој школе.

Аспекти сарадње са локалном заједницом се огледају кроз:

Унапређење материјално – техничке опремљености школе, укључивање ученика у спортска и културна дешавања у локалној заједници, учешће ученика у разним хуманитарним акцијама које се спроводе, стварање безбедног окружења у коме ученици бораве и раде, каријерно вођење ученика, превенцију болести зависности и малолетничке деликвенције, социјални развој ученика, унапређење образовно – васпитног рада школе.

Институције са којима школа сарађује су: Градска управа, основне и средње школе, Библиотека “Светозар Марковић”, ЦЕКИТ, Позориште Тимочке Крајине „Зоран Радмиловић“, Спортски Савез, ПУ Зајечар, Завод за јавно здравље „Тимок“, Црвени Крст, Служба за трансфузију, Саветовалиште за младе, Центар за социјални рад, Факултет за менаџмент, Канцеларија за младе, ЈАЗАС, Национална служба за запошљавање, локални медији, ТОЦ, ЗИ.

17.ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно старатељима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења.

Сарадња породице и Школе има за циљ редовно и правовремено информисање родитеља о активностима у школи, саветовање и едукацију родитеља за одговорно родитељство, унапређење образовно – васпитног рада, укључивање родитеља у васпитно – образовни рад, праћење напредовања ученика, идентификовање и отклањање евентуалних потешкоћа у учењу и понашању ученика и укључивање родитеља у активности школе.

Сарадња са родитељима ће се одвијати током читаве школске године. Облици сарадње породице и школе су:

- Индивидуална сарадња одељењских старешина и предметних наставника са родитељима,
- Сарадња родитеља и школског психолога,
- Сарадња родитеља са директором и помоћником директора школе,
- Родитељски састанци (редовни и ванредни),
- Рад са родитељима у групама (организовање трибина, радионица и предавања),
- Учешће представника родитеља у раду Школског одбора, Савета родитеља и тимова у школи.

18. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности Школе, фирми у којима се изводи практична настава, родитеља и локалне самоуправе усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду, као и значаја поштовања законских аката који реулишу ову област.

Активности које се спроводе у оквиру овог програма су: обука запослених за поштовање прописа из области заштите и безбедности на раду, против пожарне заштите и реаговања у ванредним ситуацијама, пружању прве помоћи. Упознавање и обука ученика за примену мера заштите на раду, као и подизање нивоа свести код ученика о значају поштовања прописа из области заштите и безбедности на раду.

19. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

Циљ програма социјалне заштите у школи је унапређивање социјалног и породичног статуса ученика како би се створили оптимални услови за раст, развој и напредовање ученика. Поред образовних задатака као примарних, школа има задатак да подстиче и унапређује социјални статус ученика. Такође треба да развија вештине за живот у демократском друштву које се остварују садржајима и активностима којима се доприноси да је ученик способан да активно, компетентно, критички и одговорно учествује у животу школе, заједница којима припада, као и у ширем демократском друштву руководећи се правима и одговорностима које има као припадник заједнице. Прихвата и поштује друге као аутономне и једнако вредне особе. Својим активностима у заједници доприноси заштити и неговању људских права, хуманистичких вредности и основних демократских вредности и принципа. Бирају културе и традиције које ће неговати и афирмисати, поштујући право других да негују и афирмишу другачије културе и традиције. Поштује равноправност различитих заједница и њихових традиција и идентитета. Посебно води рачуна о могућој маргинализацији или дискриминацији своје или других заједница и активно изражава солидарност са онима који су дискриминисани или маргинализовани. У ситуацији када је заинтересован уме да се удружује са другима како би ангажовано, толерантно, аргументовано и критички заступали одређене ставове, интересе и политике поштујући права оних који заступају супротстављене иницијативе, тако и релевантне норме, правила и процедуре за доношење одлука.

Задаци програма социјалне заштите су праћење породичног и социјалног статуса ученика, промена које се током времена дешавају на том плану и спровођење планираних мера. У домену својих могућности школа треба да побољша положај ученика угрожених социоекономском или породичном ситуацијом обезбеђивањем помоћи или упућивањем у надлежне установе. Оснаживање ученика за прихватање и поштовање других као аутономних и једнако вредних особа како би допринели заштити и неговању људских права, хуманистичких вредности и основних демократских вредности и принципа.

Социјална заштита ученика подразумева систем различитих мера и активности чији је циљ пружање подршке ученицима са социјалним проблемима, тј. ученицима који припадају осетљивим групама као што су:

- материјално угрожене породице,
- ученици без родитељског старања,
- породице у којима је родитељ самохран,
- ромске националне мањине,
- лица са инвалидитетом,
- лица са хроничним болестима,
- избегла и расељена лица,

- деца, тј. ученици са сметњама у развоју и поремећајима у понашању.

Активности којима се остварују циљеви и задаци програма социјалне заштите ученика састоје се у:

- пружању помоћи ученицима са поремећајима у понашању,
- пружању помоћи васпитно запуштеним и/или угроженим ученицима, ученицима који долазе из дефицијентних породица или породица са проблематичним односима,
- сарадњи са установама и организацијама које се баве социјалним питањима (Црвени крст, Центар за социјални рад),
- упознавању и праћењу социјалних прилика ученика/упућивање у остваривање социјално-заштитних мера,
- утврђивању социоекономског статуса родитеља,
- упућивању родитеља на остваривање права,
- развијање вредности пријатељства, солидарности и колегијалности,
- прибављање радног материјала за децу лошег материјалног статуса,
- набавка књига,
- гратис путовања на излете, екскурзије,
- осигурање ученика,
- подршка ученицима којима је потребна подршка стручног лица,
- хуманитарне акције на нивоу школе,
- радионице за ученике које имају за циљ развијање емпатије према ученицима из осетљивих група.

ПОМОЋ СОЦИЈАЛНО УГРОЖЕНИМ УЧЕНИЦИМА - Идентификација ученика са одређеним социјалним проблемима врши се стално. Одељењске старешина, стручни сарадници и директор школе, на почетку сваке школске године врше мониторинг социјалног стања ученика и на основу тога сачињавају план деловања. Током године, свака нова ситуација бива опсервирана. Уочене проблеме школа покушава да реши у сарадњи са родитељима (усменим или писменим позивом у школу, информативним разговорима), а уколико резултати изостану, у току школске године укључују се установе и организације социјалне заштите.

ПОМОЋ МАТЕРИЈАЛНО УГРОЖЕНИМ УЧЕНИЦИМА - Идентификација ученика који се налазе у тешкој материјалној ситуацији обавља се како на почетку, тако и током целе године. Школа помаже ученицима у виду набавке уџбеника, помоћи у виду бесплатних екскурзија, излета, информисању ученика и родитеља о стипендијама, утврђивање социоекономског статуса родитеља, упућивање на остваривање социјално-заштитних мера, и др.

Носиоци активности су одељењске старешине, наставници, стручни сарадници, директор школе, чланови тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, чланови тима за инклузију, ученички парламент, родитељи.

20. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

Циљ здравствене заштите је изграђивање личности, оспособљене да брине за сопствено здравље и развој физичких и психичких способности, као и њихово оспособљавање за здрав живот и рад. Усвајање функционалних знања и вештина од значаја за унапређење и очување здравља и гледање на здравље појединца као на опште добро; подизање и унапређење здравствене свести ученика; здрав развој личности кроз покретање позитивних емоција,

формирање правилних ставова према здрављу и животу, спровођење позитивних акција за здравље, усвајање навика које унапређују здравље ученика, наставника, родитеља. Такође, школа сарађује са здравственом установом у циљу спровођења здравствене заштите ученика (лекарски прегледи, систематски прегледи, вакцинација).

Задаци здравствене заштите су:

- стицање знања, формирање ставова и понашања ученика у складу са здравим начином живота: правилна исхрана; хигијенске навике; физичка активност; превенција болести зависности; хуманизација односа међу половима; квалитетан суживот у заједници; промовисање позитивних социјалних интеракција у циљу очувања здравља; мотивисање и оспособљавање ученика да буду активни учесници у очувању свога здравља, развијање одговорног односа према себи и другима, превенција негативних облика понашања значајних за очување здравља,
- унапређивање хигијенских и радних услова у школи и елиминисање утицаја који штетно делују на здравље,
- остваривање активног односа и узајамне сарадње школе, породице и заједнице ради утицања на развој, заштиту и унапређење здравља ученика.
- сарадња са здравственим установама у спровођењу здравствене заштите ученика, посебно у обављању лекарских прегледа ученика, ученика која иду на вишедневне екскурзије, у спровођењу редовних систематских лекарских прегледа и вакцинација, у складу са законом.

Овим програмом су обухваћени сви ученици и запослени у школи.

Непосредна здравствена заштита ученика се остварује у Дому здравља и обухвата бригу о здрављу и развоју ученика, предузимање мера за спречавање обољења, чување и побољшање здравља, откривање обољења и лечење оболелих.

У оквиру превентивног рада на здравственој заштити ученика обавља се:

- преглед ученика пре уписа у I разред,
- вакцинација и ревакцинација,
- систематски прегледи,
- контролни прегледи ученика код којих се на систематском прегледу пронађе неко обољење,
- прегледи ученика пре спортских такмичења,
- комисијско ослобађање од физичког васпитања (делимично или потпуно),
- контрола санитарно хигијенских услова живота и рада,
- превентивна заштита зуба.

Програм здравствене заштите реализоваће се кроз План и програм рада ОС, кроз часове редовне наставе, Програм школског спорта и спортских активности и предавања за ученике.

Праћење реализације програма здравствене заштите ће се вршити увидом у педагошку документацију - дневнике О-В рада, записнике стручних органа и тимова и праћењем реализације планираних активности годишњим планом рада школе.

21. ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Област рада Ученичког парламента је дефинисана Повељом Уједињених нација о правима детета. Према овој Повељи деца имају:

- право на живот
- право на заштиту
- право на развој
- право на учешће

Ученички парламента је законом загарантована формална институција, која ученицима омогућава демократски начин удруживања ради заступања интереса свих ученика у школи, као и учешће ученика у доношењу одлука које се њих непосредно тичу.

Ученички парламента обухвата по 2 представника сваког разреда и из редова тих ученика се бира руководство Парламента, председник и заменик, као и представници за учешће у Школском одбору.

Парламента има Статутарну повељу, поступак избора, мандат председника и начин одлучивања. Председник парламента образује радна тела. О свом раду председник подноси извештај парламенту. Сваке године бирају се нови ученици као представници парламента у школи, а наравно одељења која сматрају да су их њихови представници адекватно представљали, могу да предложе и исте ученике као представнике за наредну школску годину.

ЦИЉ: Афирмација рада Ученичког парламента у школи и активизма младих

ЗАДАЦИ:

1. Укључивање свих ученика школе у доношење мишљења и доношење одлука
2. Прихватање права и одговорности у циљу побољшања васпитно-образовног процеса
3. Уважавање личности ученика
4. Искуство тимског рада
5. Побољшање функционалности и продуктивности ученичког Парламента
6. Веће задовољство радом и животом у школи
7. Боље коришћење слободног времена
8. Учесће у реализацији активности планираних Школским развојним планом и Годишњим планом рада школе
9. Могућност утицања на одлуке битне за ученике
10. Квалитетнија сарадња између ученика и наставника
11. Већа информисаност о улози школског полицајца за безбедност ученика

АКТИВНОСТИ:

- 1.1. Промовисање рада Парламента и избор чланства
- 1.2. Усвајање плана рада и Пословника о раду Парламента
- 1.3. Упознавање ученика са Конвенцијом о дечјим правима. Обележавање Дечије недеље
- 2.1. Анализа стања безбедности у школи - Упознавање ученика са Правилником о безбедности
- 2.2. Организовање предавања на тему Рад полиције - упознавање чланова Ученичког парламента са активностима школског полицајца
- 2.3. Анализа успеха и дисциплине на крају првог класификационог периода
- 2.4. Обележавање светског дана борбе против сиде
- 2.5. Анализа предлога ученика за унапређење живота и рада школе
- 3.1. Анализа успеха и владања на другом класификационом периоду

- 3.2. Продубљивање контаката и договора са ученичким парламентима других школа, размена мишљења, идеја и планирање заједничких акција
 - 3.3. Организовање предавања од стране представника Полицијске управе на тему појаве дилера дроге у нашем окружењу
 - 3.4. Организовање трибина поводом актуелних школских питања
-
- 4.1. Осмишљавање могућности сврсисходног коришћења слободног времена ученика, промоција и реализација тих идеја
 - 4.2. Анализа успеха и дисциплине на крају трећег класификационог периода
 - 4.3. Обележавање Светског дана здравља, Светског дана спорта
 - 4.4. Анализа предлога ученика за унапређење живота и рада школе
 - 4.5. Анализа стања безбедности у школи
-
- 5.1. Учествовање у акцијама које организује Црвени крст поводом Дана Црвеног крста
 - 5.2. Договор о начину прославе матурске забаве
 - 5.3. Учешће ученика у семинарима организованим од стране организација које сарађују са школом (Зајечарска иницијатива, Канцеларија за младе, Дом омладине)
 - 5.4. Процена рада Парламента

1. САДРЖАЈ И НАЧИН ПОЛАГАЊА МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит полажу ученици на крају стицања четворогодишњег образовања, који су позитивно оцењени из свих предмета предвиђених планом и програмом образовања за одређени образовни профил и подручје рада.

Матурским испитом утврђује се зрелост и оспособљеност ученика за укључивање у рад и обављање послова занимања обуваћених образовним профилем, као и за наставак школовања.

Матурски испит се састоји из два дела:

1. заједничког за све образовне профиле и сва подруча рада и
2. посебног за сваки образовни профил у оквиру одређеног подручја рада.

У оквиру заједничког дела матурског испита ученик полаже испит из предмета српски језик и књижевност.

Посебни део матурског испита обухвата:

1. матурски практичан рад са усменом одбраном рада,
2. усмени испит из изборног предмета.

ЗАЈЕДНИЧКИ ДЕО МАТУРСКОГ ИСПИТА

Српски језик и књижевност полаже се писмено, према четворогодишњем који је ученик завршио.

Испитни одбор школе утврђује четири теме из оријентационог списка на предлог стручног већа, непосредно пре почетка полагања (Изборне теме чува, до почетка испита, директор школе). Ученик бира једну тему за испит.

ПОСЕБНИ ДЕО МАТУРСКОГ ИСПИТА

1. Матурски практичан рад са усменом одбраном рада

Практичан рад обухвата израду конкретног задатка или обављање конкретног посла, чиме ученик треба да покаже колико је оспособљен за укључивање у рад.

Задаци или теме за практичан рад дефинишу се наставним планом и програмом за сваки образовни профил из садржаја једног или више стручних предмета, односно из једне области.

Задаци треба да буду јасно формулисани и да обухвате кључне садржаје и захтеве чија реализација од посебног значаја за стручну оспособљеност ученика.

Ученик се одређује за један од предмета или области из одговарајућег наставног плана и програма.

Задатке за практичан рад и време за израду утврђује наставничко веће школе на предлог стручног већа. За сваки образовни профил број задатака треба да буде за 10% већи од броја кандидата.

Списак утврђених задатака објављује се на огласној табли школе или доставља на увид на други погодан начин почетком другог полугодишта за текућу школску годину.

Практичан рад ученик ради у школи или у одговарајућем предузећу, односно установи где је обављао вежбе или практичну наставу.

Практичан рад се оцењује бројчаном оценом.

Током усмене одбране рада, ученик брани практични матурски рад, даје потребна објашњења о концепцији и начину израде, методама, поступцима и фазама реализације, о графичким и конструкционим решењима или другим подацима и елементима специфичним за одређени образовни профил и подручје рада, као и одговоре на друга питања која су од посебног значаја за успешан професионални рад, а утврђена су садржајем матурског испита.

Израдом практичног рада и усменом одбраном рада ученик треба да покаже у коликој је мери оспособљен да стечена знања, умења и вештине примењује у самосталном обављању одређених послова одговарајућих занимања, односно колико је оспособљен за укључивање у рад.

2. Усмени испит из изборног предмета

За сваки образовни профил наставним планом и програмом утврђује се списак изборних предмета чији су садржаји од посебног значаја за даље образовање или професионални рад.

Ученик се одређује за један са листе утврђених изборних предмета и тај испит полаже само усмено.

Ученик је положио матурски испит ако је из заједничког и посебног дела испита добио позитивну оцену.

Општи успех на матурском испиту исказује се једном оценом као аритметичка средина вредности оцена добијених на појединим деловима испита у складу са Законом о средњој школи.

Ученик има право да полаже матурски испит по редовном поступку у два испитна рока: јунском и августовском.

Ученик који је на матурском испиту добио једну или две недовољне оцене полаже поправни испит, односно поправне испите. То се односи и на практичан рад. Ако је ученик добио негативну оцену на практичном раду извлачи нови задатак и понавља поступак израде и одбране рада. Ако ученик не положи поправни испит, односно поправне испите упућује се на поновно полагање поправног, односно поправних испита као ванредни ученик у роковима које утврђује школа.

Ученик није положио матурски испит ако одустане у току полагања или ако добије три недовољне оцене.

Кандидат који намерава да полаже матурски испит дужан је да школи поднесе писану пријаву за полагање, сведочанства о свим завршеним разредима и извод из матичне књиге рођених. Рок за подношење пријава одређује школа.

Кандидату који је пријавио испит али из оправданих разлога био спречен да га полаже, испитни одбор може одобрити термин за полагање ван утврђених рокова.

Матурски испит спроводе комисије за поједине предмете и комисија за практичан рад. Свака комисија има три члана: председник, испитивач и стални члан. Чланови испитне комисије су, по правилу, наставници из школе, а за усмену одбрану рада један члан може да буде стручњак за одговарајуће подручје рада из предузећа односно установе где је ученик обављао вежбе или практичну наставу. Испитивач је предметни наставник, стручњак за одређени наставни предмет или област.

Организацију матурског испита, координацију и праћење обавља испитни одбор.

Испитни одбор чине председник испитног одбора и сви чланови испитних комисија.

Чланове испитног одбора именује директор за једну за једну школску годину.

Секретар одбора прави распоред полагања и води неопходну документацију о полагању и кандидатима.

О току и резултатима матурског испита води се посебна документација:

- записник испитне комисије
- књига матурског испита.

1.1. МАТУРСКИ ИСПИТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАРА РАЧУНАРА

Матурски практичан рад

На матурском испиту проверава се оспособљеност кандидата за практично извођење послова занимања обухваћених образовним профилем.

1. Програмирање
2. Рачунари
3. Основе аутоматског управљања
4. Рачунарске мреже и комуникације

Усмени испит из изборног предмета

У оквиру изборног дела ученик полаже један предмет по сопственом избору из групе предмета значајних за знања која ће примењивати у свакодневном извршавању конкретних радних задатака из подручја рада електротехника за образовни профил: Електротехничар рачунара.

1. Математика
2. Електрична мерења и мерења у електроници
3. Електроника I и II
4. Програмирање
5. Рачунари
6. Основе аутоматског управљања
7. Рачунарске мреже и комуникације

1.2. МАТУРСКИ ИСПИТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАРА ЕНЕРГЕТИКЕ

Матурски практичан рад

На матурском испиту проверава се оспособљеност кандидата за практично извођење послова занимања обухваћених образовним профилем.

1. Електричне инсталације и осветљење
2. Електричне мреже
3. Електрична постројења
4. Електричне машине са испитивањем
5. Основе аутоматског управљања

Умени испит из изборног предмета

У оквиру изборног дела ученик полаже један предмет по сопственом избору из групе предмета значајних за знања која ће примењивати у свакодневном извршавању конкретних радних задатака из подручја рада електротехника за образовни профил: Електротехничар енергетике.

1. Математика
2. Електрична мерења и мерења у електроенергетици
3. Електроника и енергетска електроника
4. Електричне инсталације и осветљење
5. Електричне мреже
6. Електрична постројења
7. Електричне машине са испитивањем
8. Основе аутоматског управљања

1.3. МАТУРСКИ ИСПИТ ЗА МАШИНСКОГ ТЕХНИЧАРА ЗА КОМПЈУТЕРСКО КОНСТРУИСАЊЕ

Матурски практичан рад

На матурском испиту проверава се оспособљеност кандидата за практично извођење послова занимања обухваћених образовним профилем.

1. Конструисање
2. Испитивање машинских конструкција

Умени испит из изборног предмета

У оквиру изборног дела ученик полаже један предмет по сопственом избору из групе предмета значајних за знања која ће примењивати у свакодневном извршавању конкретних радних задатака из подручја рада машинство и обрада метала за образовни профил: Машински техничар за компјутерско конструисање.

1. Математика
2. Машински елементи
3. Конструисање
4. Испитивање машинских конструкција

1.4. МАТУРСКИ ИСПИТ ЗА ТЕХНИЧАРА ДРУМСКОГ САОБРАЋАЈА

Матурски практичан рад

На матурском испиту проверава се оспособљеност кандидата за практично извођење послова занимања обухваћених образовним профилем.

1. Моторна возила
2. Безбедност саобраћаја
3. Регулисање саобраћаја;
4. Организација саобраћаја;
5. Гараже и сервиси.

Умени испит из изборног предмета

У оквиру изборног дела ученик полаже један предмет по сопственом избору из групе предмета значајних за знања која ће примењивати у свакодневном извршавању конкретних радних задатака из подручја рада саобраћај за образовни профил: Техничар друмског саобраћаја

1. Математика;
2. Механика;
3. Физика
4. Интегрални транспорт
5. Економика и организација саобраћаја
6. Основи путева и улица
7. Шпедиција;
8. Гараже, сервиси и паркиралишта.

1.5. МАТУРСКИ ИСПИТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАРА ЗА ЕЛЕКТРОНИКУ НА ВОЗИЛИМА

ЦИЉ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурским испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању за образовни профил електротехничар за електронику на возилима, стекао програмом прописана знања, вештине и главне стручне компетенције за занимања за која се шко-ловао у оквиру образовног профила по програму огледа.

СТРУКТУРА МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит за ученике који су се школовали по огледном програму за образовни профил електротехничар за електронику на возилима састоји се од три независна испита:

- испит из српског језика, односно језика националне мањине (у даљем тексту: матерњи језик);
- испит за проверу стручно-теоријских знања;
- матурски практични рад.

ПРЕДУСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Ученик полаже матурски испит у складу са Законом, Матурски испит може да полаже ученик који је успешно завршио четири разреда средње школе по програму огледа за овај образовни профил.

Завод за унапређивање образовања и васпитања - Центар за стручно и уметничко образовање (у даљем тексту: Центар) у приручнику о полагању матурског испита за овај образовни профил (у даљем тексту: приручник);

- одређује посебне предуслове за полагање матурског испита;
- утврђује листу тема за писмени испит из матерњег језика, са упутствима за организацију испита и оцењивање;
- припрема збирку задатака за завршни тест провере стручно-теоријских знања са упутствима за структурирање теста и његово оцењивање;
- припрема листу стандардизованих радних задатака и комбинација за матурски практични рад и листе за оцењивање са упутствима за организацију и реализацију испита.

Јединствену листу тема одређују наставници матерњег језика из свих школа у којима се остварује оглед за дати образовни профил.

Збирку задатака за завршни тест и практичне радне задатке припремају наставници стручних предмета из свих школа у којима се остварује оглед, у сарадњи са Центром.

Центар доставља приручник свакој школи која остварује наставни план и програм огледа.

Приручник се може допуњавати сваке школске године.

ОРГАНИЗАЦИЈА МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит спроводи се у школи и просторима где се налазе радна места и услови за које се ученик образовао.

За сваког ученика директор школе одређује ментора. Ментор је наставник стручних предмета и који је обучавао ученика у току школовања. Он помаже ученику у припремама за полагање теста за проверу стручно-теоријских знања и матурског практичног рада.

У оквиру периода планираног програмом огледа за припрему и полагање матурског испита, школа организује консултације и додатну припрему ученика за полагање испита, обезбеђујући додатне услове у погледу простора, опреме и временског распореда.

Матурски испит за ученика може да траје највише пет дана. У истом дану ученик може да полаже само један део матурског испита.

За сваки део матурског испита директор школе именује стручну испитну комисију, коју чине три члана три заменика.

Сваки део матурског испита се оцењује и на основу тих оцена утврђује се општи успех на матурском испиту.

Испит из матерњег језика

Циљ испита из матерњег језика је провсра језичке писмености, познавања књижевности као и опште културе.

Испит се полаже писмено и траје три сата.

На писменом испиту из матерњег језика ученик обрађује једну од четири понуђене теме, које утврђује испитни одбор школе, на предлог стручног већа наставника матерњег језика, са јединствене листе тема објављене у Приручнику.

Оцену писаног рада утврђује испитна комисија на основу појединачних оцена сваког члана испитне комисије.

Испит за проверу стручно-теоријских знања

Циљ овог дела матурског испита је провера стручно-теоријских знања неопходних за обављање послова и задатака за чије се извршење ученик оспособљава током школовања. Она знања стичу се кроз следеће предмете:

- Мотори СУС и моторна возила;
- Електрични и електронски системи на возилима.

Испит се полаже писмено, решавањем теста за проверу стручно-теоријских знања, који се састоји од 50 питања, а вреднује се са укупно 100 бодова. Бодови се преводе у успех, Скала успешности је петостепена.

Укупан број бодова остварен на тесту	УСПЕХ
до 50	недовољан (1)
51 – 63	довољан (2)
64 – 75	добар (3)
76 – 87	врло добар (4)
88 – 100	одличан (5)

Тест припрема Центар, на основу збирке задатака за завршни тест.
Комисију за преглед тестова чине три наставника стручних предмета.

Матурски практични рад

Циљ матурског практичног рада је провера главних стручних компетенција прописаних огледним наставним планом и програмом за овај образовни профил:

- провера исправности и оправка инсталацијс и електричних уређаја на возилима;
- дијагностика исправности и оправка система контроле рада бензинског и дизел митора;
- дијагностика исправности и оправка система стабилности, заштите и комфора возила.

Матурски практични рад спроводи се у школи и просторима где се налазе радна места и услови за које се ученик образовао у току свог школовања.

Оцену о стеченим прописаним компетенцијама даје испитна комисија. Комисију чине три члана и три заменика, које именује директор школе. Комисију чине:

- два наставника стручних предмета за образовни профил, од којих је један председник комисије и
- представник послодавца - стручњак у датој области кога предлаже Унија послодавца Србије у сарадњи са одговарајућим пословним удружењима, Привредном комором Србије и Центром.

Базу података о члановима испитних комисија води Центар.

На матурском практичном раду ученик извршава три радна задатка. Број радних задатака одговара броју прописаних главних стручних компетенција, а свака компетенција проверава се једним радним задатком.

Од стандардизованих радних задатака сачињава се одговарајући број комбинација радних задатака за матурски практични рад.

Број комбинација мора бити за 10% већи од броја ученика који полажу матурски испит у једној школи.

Ученик има право да извлачи комбинацију радних задатака.

Елементи који се вреднују код сваког радног задатка су:

1. припрема за израду радног задатка (писани текст);
2. уредност на раду;
3. израда радног задатка:
 - 3.1. редослед операција, односно технолошки процес израде;
 - 3.2. очекивано време за израду;
 - 3.3. параметри квалитета.

Сваки радни задатак може да се оцени са највише 100 бодова. Успех на матурском практичном раду зависи од укупног броја бодова које је ученик стекао извршавањем свих прописаних радних задатака.

Сваки члан испитне комисије уноси оцене у свој образац за оцењивање, који садржи стандарде за дати радни задатак.

На основу појединачног оцењивања свих чланова, комисија утврђује просечан број бодова за сваки радни задатак и тај податак уноси у збирни образац за оцењивање радних задатака на матурском и практичном раду, који је саставни део записника о полагању матурског испита.

Укупан број бодова који ученик оствари на матурском практичном раду, једнак је збиру постигнутих бодова на свим радним задацима. Укупан број бодова преводи се у успех. Скала успешности је петостепена.

Укупан број бодова 3 радна задатка	УСПЕХ
до 150	недовољан (1)
151 – 189	довољан (2)
190 – 225	добар (3)
226 – 260	врло добар (4)
261 – 300	одличан (5)

1.6. МАТУРСКИ ИСПИТ ЗА ТЕХНИЧАРА МЕХАТРОНИКЕ

ЦИЉ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурским испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању по програму огледа за образовни профил техничар мехатронике, стекао програмом прописана знања, вештине и стручне компетенције за занимање за које се школовао у оквиру образовног профила.

СТРУКТУРА МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит за ученике који су се школовали по огледном састоји се од три независна испита:

- испит из српског језика, односно језика националне мањине (у даљем тексту: матерњи језик);
- испит за проверу стручно-теоријских знања;
- матурски практични рад.

ПРЕДУСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Ученик полаже матурски испит у складу са Законом, Матурски испит може да полаже ученик који је успешно завршио четири разреда средње школе по програму огледа за овај образовни профил.

за припрему и спровођење матурског испита неопходно је да школа у договору са социјалним партнерима обезбеди потребне услове: време, простор, одговарајући број примерака тестова и образаца за оцењивање матурског практичног рада, алате, инструменте, потребне материјале за реализацију радних задатака, РС рачунаре, потребне софтвереи чланове комисија обучене за оцењивање на матурском испиту по новом концепту.

ЕВИДЕНЦИЈА НА МАТУРСКОМ ИСПИТУ

Током матурског испита за сваког ученика појединачно, води се **записник** о полагању матурског испита. У оквиру записника прилажу се:

- писмени састав из матерњег језика;
- оцењен тест са испита за проверу стручно - теоријских знања;
- писана припрема ученика за све радне задатке у оквиру матурског практичног рада;
- стандардизовани обрасци за оцењивање сваког појединачног радног задатака свих чланова комисије;
- збирни образац за оцењивање радног задатака на матурском испиту.

ИСПИТ ИЗ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА

Циљ испита из матерњег језика је провсра језичке писмености, познавања књижевности као и опште културе. Испит се полаже писмено и траје три сата.

На писменом испиту из матерњег језика ученик обрађује једну од четири понуђене теме, које утврђује испитни одбор школе, на предлог стручног већа наставника матерњег језика, са јединствене листе тема објављене у Приручнику.

Оцену писаног рада утврђује испитна комисија на основу појединачних оцена сваког члана испитне комисије.

ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО – ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА

Циљ овог дела матурског испита је провера остварености очекиваних исхода знања за образовни профил техничар мехатронике, односно стручно–теоријских знања неопходних за обављање послова и задатака за чије се извршење ученик оспособљава током школовања.

СТРУКТУРА ИСПИТА

У наставном плану и програму огледа за образовни профил техничар мехатронике, теоријска стручна знања неопходна за обављање послова и задатака техничара мехатронике, стичу се у оквиру стручних модула:

- Хидрауличке и пнеуматске компоненте
- Програмабилни логички контролери
- Системи управљања
- Електрични погон и опрема у мехатроници
- Машински елементи

Провера остварености очекиваних исхода знања, односно стручно–теоријских знања врши се завршним тестирањем. Тест садржи највише 50 задатака. Комбинација задатака за матурски тест, узимајући у обзир и критеријум сазнајне сложености, формира се од задатака која се налазе у Збирци теоријских задатака.

Структура теста према областима је следећа:

Хидрауличке и пнеуматске компоненте.....	25%
Програмабилни логички контролери.....	20%
Системи управљања	20%
Електрични погон и опрема у мехатроници.....	25%
Машински елементи.....	10%

Тестове прегледа трочлана комисија, коју чине наставници стручних предмета и модула, а према кључу достављеном из Центра. Сваки тест прегледају сва три члана комисије, о чему сведоче својим потписима на тесту.

Укупан број бодова на тесту који ученик може да постигне је **100** и једнак је збиру бодова које је ученик постигао тачним одговорима на постављене задатке. На тесту нема негативних бодова. Успех на тесту изражава се нумерички, при чему се број бодова преводи у успех, на основу скале за превођење бодова у успех.

Укупан број бодова остварен на тесту	УСПЕХ
до 50	недовољан (1)
50,5 – 63	довољан (2)
63,5 – 75	добар (3)
75,5 – 87	врло добар (4)
87,5 – 100	одличан (5)

Утврђену нумеричку оцену комисија уноси на предвиђено место на обрасцу теста и у Записник о полагању матурског испита.

МАТУРСКИ ПРАКТИЧНИ РАД

Матурским практичним радом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању, по програму огледа, стекао прописана знања, вештине и главне стручне компетенције за које се школовао у оквиру образовног профил **техничар мехатронике**.

У оквиру овог дела матурског испита проверава се стеченост програмом прописаних стручних компетенција:

- Монтажа мехатронског система, постављање параметара мехатронског система, тестирање рада и праћење радног циклуса мехатронског система
- Дијагностика и отклањање квара на мехатронском систему

СТРУКТУРА ИСПИТА

На матурском практичном раду ученик извршава **два** радна задатка. Број радних задатака одговара броју програмом прописаних главних стручних компетенција, а свака компетенција проверава се једним радним задатком.

Радни задатак је стандардизован и садржи следеће елементе:

- Писана припрема за израду радног задатка
- Уредност на раду
- Израда радног задатка
 - технолошки процес израде
 - параметри квалитета
 - време израде радног задатка

За проверу прописаних компетенција утврђује се **листа радних задатака**.

Оцену о стеченим стручним компетенцијама на матурском практичном раду даје испитна комисија.

Њу чине најмање три члана, које именује директор школе, према прописаној структури:

- два наставника стручних предмета за образовни профил техничар мехатронике, од којих је један председник комисије
- представник послодаваца – стручњак у области мехатронике – кога предлаже Унија послодаваца Србије у сарадњи са одговарајућим пословним удружењима, Привредном комором Србије и Центром.

Сваки члан испитне комисије пре испита добија обрасце за оцењивање радних задатака у оквиру одабране комбинације, а председник комисије и збирни образац за оцењивање.

Сваки члан комисије техником посматрања индивидуално оцењује рад ученика, користећи одговарајући образац за оцењивање радног задатка.

Пре почетка практичног дела испита чланови испитне комисије прегледају и оцењују писану припрему за израду сваког радног задатка, која чини саставни део матурског практичног рада.

Време израде радног задатка је дефинисано у сваком задатку појединачно и контролишу га свичланови комисије.

Успех зависи од укупног броја бодова које је ученик стекао извршавањем свих прописаних радних задатака. Сваки радни задатак може се оценити са највише 100 бодова. Појединачан број бодова сваког члана комисије се уноси у збирни образац за оцењивање радног задатка на матурском практичном раду и на основу тога комисија утврђује просечан број бодова за сваки радни задатак. Укупан број бодова који ученик оствари на матурском практичном раду једнак је збиру постигнутих бодова на свим радним задацима. Укупан број бодова преводи се у успех. Скала успешности је петостепена и приказана је у табели.

Укупан број бодова 2 радна задатка	УСПЕХ
до 100	недовољан (1)
101 – 126	довољан (2)
127 – 150	добар (3)
151 – 174	врло добар (4)
175 – 200	одличан (5)

Оцена из збирног обрасца за оцењивање преноси се у Записник о полагању матурског испита. Збирни образац за оцењивање, заједно са појединачним обрасцима за оцењивање прилаже се уз Записник о полагању матурског испита.

1.6. МАТУРСКИ ИСПИТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАРА ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА - ОГЛЕД

ЦИЉ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурским испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању за образовни профил електротехничар информационих технологија – оглед, стекао програмом прописана знања, вештине и главне радне (стручне) компетенције за занимања за која се школовао у оквиру образовног профила по програму огледа.

СТРУКТУРА МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит за ученике који су се школовали по Наставном плану и програму за образовни профил електротехничар информационих технологија – оглед, састоји се из три дела:

- испит из српског, односно матерњег језика и књижевности;
- испит за проверу стручно–теоријских знања;
- матурски практични рад.

ПРЕДУСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Ученик полаже матурски испит у складу са законом. Матурски испит може да полаже ученик који је успешно завршио четири разреда средње школе по наставном плану и програму за образовни профил електротехничар информационих технологија – оглед.

Завод за унапређивање образовања и васпитања – Центар за стручно образовање и образовање одраслих (у даљем тексту: Центар) припрема Приручник о полагању матурског испита за образовни профил електротехничар информационих технологија – оглед (у даљем тексту: Приручник) којим се утврђују:

- посебни предуслови за полагање и спровођење матурског испита;
- збирка теоријских задатака за матурски испит;
- листа радних задатака и комбинација, стандардизовани радни задаци и обрасци за оцењивање;
- начини организације и реализације свих делова у оквиру матурског испита.

Збирку теоријских задатака за матурски испит и практичне радне задатке припремају наставници стручних предмета из школа у којима се остварује образовање за образовни профил Електротехничар информационих технологија – оглед, у сарадњи са Центром.

Центар, за сваку школску годину, припрема Приручник и објављује га на званичној интернет страници Завода за унапређивање образовања и васпитања.

ЕВИДЕНЦИЈА НА МАТУРСКОМ ИСПИТУ

Током матурског испита за сваког ученика појединачно, води се **записник** о полагању матурског испита. У оквиру записника прилажу се:

- писмени састав из матерњег језика;
- оцењен тест са испита за проверу стручно - теоријских знања;
- писана припрема ученика за све радне задатке у оквиру матурског практичног рада;
- стандардизовани обрасци за оцењивање сваког појединачног радног задатака свих чланова комисије;
- збирни образац за оцењивање радног задатака на матурском испиту.

ОРГАНИЗАЦИЈА МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит спроводи се у школи и просторима где се налазе радна места и услови за реализацију матурског практичног рада. Матурски испит се организује у три испитна рока која се реализују у јуну, августу и јануару.

За сваког ученика директор школе одређује ментора. Ментор је наставник стручних предмета који је обучавао ученика у току школовања. Он помаже ученику у припремама за полагање испита за проверу стручно – теоријских знања и матурског практичног рада.

У оквиру периода планираног наставним планом и програмом за припрему и полагање матурског испита, школа организује консултације и додатну припрему ученика за полагање испита, обезбеђујући услове у погледу простора, опреме и временског распореда.

Матурски испит за ученика може да траје највише четири дана. У истом дану ученик може да полаже само један део матурског испита.

За сваки део матурског испита директор школе именује стручну испитну комисију, коју чине три члана, као и њихове замене. Сваки део матурског испита се оцењује и на основу тих оцена утврђује се општи успех на матурском испиту.

ИСПИТ ИЗ СРПСКОГ, ОДНОСНО МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Циљ испита је провера језичке писмености, познавања књижевности као и опште културе. Испит из српског, односно матерњег језика и књижевности полаже се писмено.

На испиту ученик обрађује једну од четири понуђене теме. Ове теме утврђује Испитни одбор школе, на предлог стручног већа наставника српског, односно матерњег језика и књижевности.

Испит из српског, односно матерњег језика и књижевности траје три сата.

Оцену писаног рада утврђује испитна комисија на основу појединачних оцена сваког члана испитне комисије.

Испитну комисију за српски, односно матерњи језик и књижевност чине три наставника српског, односно матерњег језика и књижевности. Сваки писани састав прегледају сва три члана комисије и изводе јединствену оцену.

ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО-ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА

Циљ овог дела матурског испита је провера стручно–теоријских знања неопходних за обављање послова и задатака за чије се извршење ученик оспособљава током школовања. На испиту се проверавају знања која се стичу из предмета:

- Програмирање
- Веб дизајн
- Веб програмирање
- Информациони системи и базе података

Испит се полаже писмено, решавањем теста за проверу стручно-теоријских знања, који садржи до 50 задатака, а вреднује се са укупно 100 бодова. Бодови се преводе у успех. Скала успешности је петостепена.

Укупан број бодова остварен на тесту	УСПЕХ
до 50	недовољан (1)
50,5 – 63	довољан (2)
63,5 – 75	добар (3)
75,5 – 87	врло добар (4)
87,5 – 100	одличан (5)

Тест и кључ за оцењивање теста припрема Центар, на основу збирке теоријских задатака за матурски испит и доставља га школама.

Тест садржи познате задатке објављене у збирци (75 бодова) и делимично измењене задатке из збирке (25 бодова).

Тест који ученици решавају садржи задатке којима се испитује достигнућ исхода учења прописаних наставним планом и програмом за образовни профил електротехничар информационих технологија – оглед. Тестови су конципирани тако да обухватају све нивое знања и све садржаје који су процењени као темељни и од суштинског значаја за обављање послова и задатака у оквиру занимања као и за наставак школовања у матичној области.

Комисију за преглед тестова чине три наставника стручних предмета.

МАТУРСКИ ПРАКТИЧНИ РАД

Циљ матурског практичног рада је провера главних радних (стручних) компетенција прописаних планом и програмом за образовни профил Електротехничар информационих технологија – оглед.

На матурском практичном раду ученик извршава два радна задатка којима се проверавају прописане главне радне компетенције.

За проверу прописаних компетенција утврђује се листа стандардизованих радних задатака. Од стандардизованих радних задатака сачињава се одговарајући број комбинација радних задатака за матурски практични рад. Листе стандардизованих радних задатака, комбинације, критеријуми и обрасци за оцењивање саставни су део Приручника.

На основу листе комбинација из Приручника, школа формира школску листу комбинација у сваком испитном року. Број комбинација у школској листи мора бити најмање за 10% већи од броја ученика у одељењу који полажу матурски практичан рад. Ученик извлачи комбинацију радних задатака на дан полагања матурског практичног рада.

Сваки радни задатак може да се оцени са највише 100 бодова.

Оцену о стеченим прописаним компетенцијама даје трочлана испитна комисија. Комисију чине два наставника стручних предмета, од којих је један председник комисије и представник послодаваца, стручњак у датој области рада.

Сагласност на чланство представника послодаваца у комисији, на предлог школа, даје Унија послодаваца Србије, односно Привредна комора Србије у сарадњи са Заводом за унапређивање образовања и васпитања – Центром за стручно образовање и образовање одраслих. Базу података о члановима испитних комисија – представницима послодаваца води Центар.

Сваки члан испитне комисије у свом обрасцу за оцењивање радног задатка утврђује укупан број бодова које ученик остварује извршењем задатка. На основу појединачног бодовања свих чланова комисије утврђује се просечан број бодова за задатак.

Ако је просечни број бодова на појединачном радном задатку који је кандидат остварио његовим извршењем, мањи од 50, сматра се да кандидат није показао компетентност. У овом случају оцена успеха на матурском практичном раду је недовољан (1).

Када кандидат оствари просечних 50 и више бодова по задатку, сматра се да је показао компетентност.

Укупан број бодова који ученик оствари на завршном, једнак је збиру просечних бодова на свим радним задацима. Укупан број бодова преводи се у успех.

Бодови се преводе у успех према следећој скали:

Укупан број бодова 2 радна задатка	УСПЕХ
до 99	недовољан (1)
100 – 125	довољан (2)
126– 151	добар (3)
152 – 177	врло добар (4)
178 – 200	одличан (5)

УСПЕХ НА МАТУРСКОМ ИСПИТУ

Након реализације појединачних делова матурског испита комисија утврђује и евидентира успех ученика.

На основу резултата свих појединачних делова Испитни одбор утврђује општи успех ученика на матурском испиту.

Општи успех на матурском испиту исказује се једном оценом као аритметичка средња вредност оцена добијених на појединачним деловима матурског испита у складу са Законом.

Ученик је положио матурски испит ако је из свих појединачних делова матурског испита добио позитивну оцену.

Ученик који је на једном или два појединачна дела матурског испита добио недовољну оцену упућује се на полагање поправног или поправних испита.

ДИПЛОМА И УВЕРЕЊЕ

Ученик који је положио матурски испит, стиче право на издавање Дипломе о стеченом средњем образовању за одговарајући образовни профил.

Уз диплому ученик добија и Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма огледа за образовни профил.

2. САДРЖАЈ И НАЧИН ПОЛАГАЊА ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Завршни испит полаже ученик на крају стицања образовања трећег степена стручне спреме, који је позитивно оцењен из свих предмета предвиђених планом и програмом образовања за одређени образовни профил и подручје рада.

Завршним испитом проверава се општа припремљеност ученика за самостално обављање послова и радних утврђених занимања у оквиру одабраног образовног профила.

Ученик може да полаже завршни испит у школи или у предузећу где је обављао практичну наставу.

Завршни испит се састоји из:

1. практичног рада и
2. усмене провере знања.

1. ПРАКТИЧНИ РАД

Садржај практичног рада утврђује се планом и програмом образовања за сваки образовни профил.

2. УСМЕНА ПРОВЕРА ЗНАЊА

Током усмене провере знања ученик даје потребна објашњења о начину израде, редоследу радних поступака, коришћењу алата и прибора за рад, утрошеном материјалу, као и одговоре на друга питања чланова комисије која су од значаја за успешан професионални рад а утврђена су садржајем завршног испита.

Успех ученика на завршном испиту оцењује се једном бројчаном оценом.

Завршни испит ученик полаже у јунском и августовском испитном року.

Ученик који не положи завршни испит у јунском испитном року упућује се да га понови у августовском испитном року.

Ученик који у јунском испитном року полаже (разредне) поправни испит, завршни испит може да полаже у августовском испитном року.

Ако ученик не положи завршни испит у августовском испитном року, може да га полаже ванредни ученик у роковима које утврђује школа, у складу са Законом.

Ученик који намерава да полаже завршни испит дужан је да школи поднесе писану пријаву за полагање, сведочанства о свим завршеним разредима и извод из матичне књиге рођених. Рок за подношење пријава одређује школа.

Ученик који је пријавио испит али из оправданих разлога био спречен да га полаже, испитни одбор може одобрити термин за полагање ван утврђених рокова.

Ако ученик у току полагања испита одустане од полагања, сматра се да испит није положио.

Завршни испит спроводи комисија од три члана: председник, испитивач и стални члан. Председник и испитивач, наставник практичне наставе или технолог треба да буду именовани из наставничког колектива а стални члан може да буде стручњак за одговарајућу област или делатност у оквиру подручја рада за утврђене образовне профиле. За испитивача именује се наставник практичне наставе.

Организацију завршног испита, координацију и праћење обавља испитни одбор који чине сви чланови испитних комисија и чији је председник, по правилу, директор школе. Испитни одбор се именује за једну за једну школску годину. Чланове испитног одбора именује наставничко веће као и секретара који по прави распоред полагања и води неопходну документацију о полагању и кандидатима.

О току и резултатима завршног испита води се посебна документација:

- записник испитне комисије
- књига завршног испита.

2.6. ЗАВРШНИ ИСПИТ ЗА ВОЗАЧА МОТОРНИХ ВОЗИЛА

Практичан рад

На завршном испиту проверава се оспособљеност ученика за практично извођење послова обухваћених образовним профилем.

Садржај практичног рада:

1. Регулисање саобраћаја;
2. Безбедност саобраћаја;
3. Моторна возила;
4. Вожња.

Усмена провера знања

На завршном испиту проверава се ниво стечених знања и оспособљеност ученика да та знања примењује при извршавању конкретних радних задатака.

Испитна питања за усмену проверу знања формулишу се из следећих области:

1. Регулисање саобраћаја;
2. Безбедност саобраћаја;
3. Моторна возила;
4. Пословање саобраћајних предузећа;
5. Превоз путника и робе;
6. Транспортно право и шпедиција.

22. ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Активности праћења	Начин праћења	Време праћења	Носиоци активности
Реализација часова редовне, додатне и допунске наставе и слободних активности	Увидом у евиденцију у: 1.Књизи евиденције о образовно-васпитном раду у средњој школи 2.Књизи о евиденцији осталих облика о-в. рада	1.Континуирани свакодневни увид 2.Сумарни преглед на крају класифик. периода	1. Резердне старешине 2. Предметни наставници 3. Директор 4. Помоћник директора 5. Психолог
Припремљеност наставника за час и услови извођења наставе (уважавање дидактичких принципа)	1.Увидом у припреме за час предметних наставника 2. Обилазак часова према распореду обилазака и указаној потреби	У току целе школске године	1. Директор 2. Помоћник директора 3. Психолог 4. Ментори приправника
Реализација садржаја редовне, допунске и додатне наставе и слободних активности (облици, методе, средства)	1.Увидом у евидентирани садржај у: - Књизи евиденције о образовно-васпитном раду у средњој школи - Књизи о евиденцији осталих облика о-в. рада 3.Обилазак часова	У току целе школске године	1. Директор 2. Помоћник директора 3. Психолог 4. Ментори приправника
Праћење напредовања ученика	1. Увидом у евиденцију у : - Књизи евиденције о образовно-васпитном раду у средњој школи - Личним евиденцијама психолога и директора 2. Обилазак часова 3 Евиденција о резултатима са такмичења	Континуирано у току школске године и периодично на класификационим периодима	1. Директор, 2. Помоћник директора, 3. Школски психолог
Реализација завршних и матурских испита	Увидом у записнике комисија о завршним и матурским испитима	Након завршених испита	1. Разредне старешине, 2. Предметни наставници, 3. Директор
Сарадња са родитељима	1.Увидом у евиденцију сарадње родитеља са школом (присуство родитељским састанцима, отвореним вратима, индивидуални контакт са разред. стар, предметним наставницима, диретором, психологом) у Књизи евиденције о образ-васп. раду у сред. шк. и личној евиденцији наставника, директора, психолога	У току целе школске године	1. Резердне старешине 2. Предметни наставници 3. Директор 4. Помоћник директора 5. Школски психолог
Реализација екскурзија, излета и стручних посета	Извештаји Наст. већу, Школском одбору и Савету родитеља	Након реализације	Вођа пута и разредне старешине
Сарадња школе и локалне заједнице	1.Увидом у евиденцију у Књизи евиденције о образовно-васпитном раду у средњој школи 2.Извештаји о реализацији акција	Након реализације активности	1. Разредне старешине 2. Помоћник директора 3. Директор

САДРЖАЈ

1. увод	2
2. полазне основе школског програм	2
3. сврха, циљеви и задаци школског програм	5
4. назив, врста и трајање програма образовања и васпитања које школа остварује	6
5. преглед обавезних, обавезних – изборних, изборних предмета по подручјима рада и образовним профилима	7
5.1. подручје рада електротехника	7
5.2. подручје рада машинство и обрада метала	21
4.3. подручје рада саобраћај	23
6. планови и програми наставе и учења	27
7. начин остваривања школског програма	28
8. остали обавезни облици образовно васпитног рада – програм додатне, допунске и припремне наставе	38
9. програми и активности којима се развијају способности за решавање проблема, тимски рад, самоиницијатива и подстицање предузетничког духа	39
10. факултативни наставни предмети	41
10.1. програм културне и јавне делатности школе	41
10.2. програм слободних активности	42
10.3. програм излета и екскурзија	43
12. програм каријерног вођења и саветовања	45
13. програм заштите животне средине	46
14. програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програм превенције других облика ризичног понашања	47
15. програм школског спорта	48
16. програм сарадње са локалном заједницом	50
17. програм сарадње са породицом	50
18. програм безбедности и здравља на раду	51
19. програм социјалне заштите ученика	51
20. програм здравствене заштите ученика	52
21. програм рада ученичког парламента	54
1. садржај и начин полагања матурског испита	56
1.1. матурски испит за електротехничара рачунара	57
1.2. матурски испит за електротехничара енергетике	57
1.3. матурски испит за машинског техничара за компјутерско конструисање	58
1.4. матурски испит за техничара друмског саобраћаја	58
1.5. матурски испит за електротехничара за електронику на возилима	59
1.6. матурски испит за техничара мехатронике	61
1.7. матурски испит за електротехничара информационих технологија - оглед	61
2. садржај и начин полагања завршног испита	67
22. праћење остваривања школског програма	69

Прилози:

- Програм предмета за образовни профил електротехничар рачунара
- Програм предмета за образовни профил електротехничар за електронику на возилима
- Програм предмета за образовни профил техничар мехатронике
- Програм предмета за образовни профил електротехничар информационах технологија - оглед
- Програм предмета за образовни профил електротехничар информационах технологија
- Програм предмета за образовни профил машински техничар за коопјутерско конструисање
- Програм предмета за образовни профил техничар друмског саобраћаја
- Програм предмета за образовни профил возач моторних возила
- Програм изборних предмета